

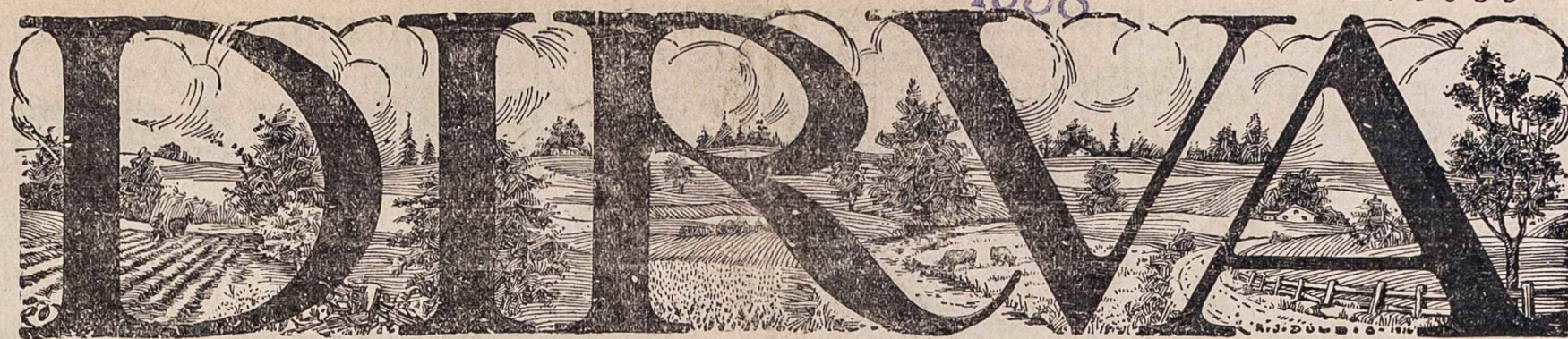
"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)

The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly at Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.

Yearly Subscription Rate:
In the United States..... \$2.00
Canada and Mexico..... 2.50
Lithuania and other countries..... 3.00

Advertising rates on application.

"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3r, 1879

No. 1

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO

PENKTADIENIS, SAUSIO-JAN. 6, 1933

Vol. XVIII (18-ti Metai)

Rusijoje Visi Verčiamis Dirbti

VYTAUTO
DIDŽ. UNIV.
BIBLIOTEKA

H. 9
Sp. 18409

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

ANGLIAKASIŲ kova atsinaujino. Taylorville, Ill. Kovoje tarp streikerių ir dirbančių angliakasių prie Kincaid Sausio 3 d. nušauta vienas vyras ir viena moteris. 12 kitų sužeista.

Sumišimo vieton pasiūta valstijos milicijos kuopa su žiurėjimui tvarkos, ir tapo uždrausta radikalų sutvertai Progressive unijai laikyti susirinkimus. Šios unijos nariai daro užpuolimus ant United Mine unijos darbininkų.

ŽUVO 54 angliakasiai. Moweaqua, Ill. — Shafer kasykloj, kur pereitą savaitę ištiko sprogimas, galutinai išrinkta visi užmušti ir užtroškę darbininkai. Viso išimta 54 lavonai. Tarp negyvų buvo vienas 16 vaikų tėvas.

PADEGA miškus. Suv. Valstijų miškų užžiurėjimo viršininkas Maj. Stuart sakė kad 1932 metais miškų tyčiom padegtu miškų gaisrų buvo 21 nuos. prieš kitų metų 6 nuos. Sakoma kad gaisrus sukelia bedarbiai kad paskui gautų darbo ugnį gesinti.

DIRBANČIŲJŲ skaičius įvairiuose industrialiuose darbuose S. Valstijose 1929 m. buvo 8,838,743, o 1932 m. buvo 6,511,647. Algos taipgi nupuolė 37 nuošimčiai.

UŽMUŠTA 13 angliakasių, Vengrijoj, Nagymanyok angliakasykloje ištikus sprogiui Gruodžio 29 d. užmušta 13 darbininkų.

PAĖMĖ 600 darbininkų. Chicago. — The Chicago & Northwestern geležkelio linija pašaukė į savo dirbtuves 600 darbininkų neapibotam laikui.

SKIRS 8 NAUJUS KARDINOLUS

Vatikano Miestas. — Šių metų pradžioje Popiežius šaukia konsistoriją, kurioje bus nominuoti aštuoni nauji kardinolai į šventąją Kolegiją. Dabartiniu laiku yra 53 kardinolai, iš kurių 27 yra kitataučiai ir 26 Italai. Naujus naminuojant sakė penkis skirs Italus, o tris kitokius, kad Italų skaičius būtų didesnis.

Kardinolai iš savo tarpo renka popiežių kada tas numirsta. Pastarais keliais metais keli kardinolai mirė.

MAISTO STOKA IŠJUDINO VISUS RUPINTIS SAVES PA-SILAIKYMŲ

Maskva. — Milijonai Rusų susidurs su badu, įvedus valdžiai naujus patvarkymus kad iš didmiesčių gyventojai išsinešdintų kitur ir kožnas sau bandytų užsidirbti duoną. Kaip dabar yra, didmiesčiuose stokuoja maisto, nes per daug gyventojų.

Nuo Sausio 1 d. prasidėjo sovietų antras penkmetis industrializavimo visos Rusijos. Desėtkai tukstančių valdžios tarnautojų paleidžiama iš darbų ir siunčiami į kitas vietas ir darbus ukėse ir dirbtuvėse.

Šiaip gi sovietų politinė policija pasiėmus išvaikyti iš didmiesčių milijonus ukininkų kurie turi savo ukas, "armijas" vagių ir kitokių nenaudėlių, kurie yra senos tvarkos liekanos ir nėra piliečiai, taipgi visokius "parazitus", kurie išrodo pavojingai raudonai tvarkai.

Kas su jais atsitiks ir ką jie veiks išvyti iš miestų liekasi pamatyti.

Miestų gyventojos šeiminkės moterys kurios galėję nusipirkti sau maisto reikmenų krautuvėse, nuo Sausio 1 dienos tos teisės nustoja: jos turės eiti dirbti į fabrikus ir tokiu būdu užsidirbti sau maisto reikmenų. Visos sveikos moterys iki 56 metų amžiaus turės eiti dirbti ir maistą galės pirkti tik su dirbtuvėje gauta kortele. Tarp jų eina ir žmonos daugelio sovietų komisarų, kurios iki šiol ponavo ir sėdėjo namie.

Viskas tas daroma delei to kad Rusijoje stoka maisto ir maistas vis mažėja.

PAŽEMINTAS KAREIVIS NUŠOVĖ KETURIS

Fort Huachuca, Ariz. — Negras kareivis, kuris tapo pažemintas iš saržento į eilinius kareivius, iš sugrauzimo nušovė du kapitonus ir jų žmonas ir vieną leitenantą sužeidė. Tą negrą pagaliau nušovė vienas kariškis.

RASTA LAVONAI DVIEJŲ VYRŲ

Monroe, Mich. — Automobilį netoli Newton plieno dirbtuvės rasta lavonai dviejų nežinomų vyrų, kurių ant kaklų buvo virvės ir rubai buvo aptaškyti kraujais. Detroito ir Toledo policijos buvo pašauktos tyrinėti, nes tikima kad jie bus aukos savitarpinių kovų to ar to miesto gaujų.

JAPONAI VĖL MUŠA KINUS

Peiping, Kinija. — Sausio 4 d., po mušio Kinų su Japonais už Šanhaikvan ir po to miesto išgriovimo, Japonai jį paėmė. Mušyje užmušta į 500 Kinų.

Peiping. — Tolimuose rytuose karas vėl užsiliepsnojo kada Sausio 2 d. Japonų kariūmenė susirėmė su Kiniais už svarbų Kinų miestą Šanhaigvan, į pietus nuo didžiosios Kinų sienos.

Iš abiejų pusių pranešimai sako apie savųjų laimėjimą. Miestas padegtas. Susikirtimo priežastį Japonai aiškina kad jiems reikia ginti nuo Kinų puldinėjimų Mandžuriją, kurią Japonai nori tvarkyti, ir palaikyti geležkelio linijos veikimą, kam Kinai tramdo.

SOVIETAI NUTEISĖ UKRAINUS SUŠAUDYMU

Maskva. — Trys aukščiausieji komunistų partijos vadai ir sovietų valdininkai Krekhovsky distrikte Ukrainoje nuteisė sušaudymui ir aštuoni kiti įkalinti už tai kad jie buvę veikę prieš sovietų vyriausybę, nepirtardami sovietų grūdų kolektavimo planui. Matyt jie nenorėjo sismaugti Ukrainus kaimečius atėmimui paskutinės saujos grūdų.

Ukraina yra svarbiausia sovietų grūdų pristatytoja, bet 1932 metais visa ta šalis labai mažai pristatė grūdų. Tie vyrai buvo apkaltinti pridavime sumažintų saikų grūdų, aiškinant kad derlius buvo prastas.

Tai tau ir "darbininkų rojus": jeigu nori but ištikimas carams tai lupk nuo išbadėjusių mužikų iki kraują, o jei paliksi žmonėms kelis grūdus tai pats busi sušaudytas.

SUDEGĖ 19 ŽMONIŲ

Midland, Tex. — Užsidegus namui sudegė penki asmenys. Gaisras kilo nuo neatsargaus kurimo ugnį, užpylus gasolino.

Shelby, O. — Čia sudegė šeima iš 7 narių, užsidegus namui nuo kerosino, kuris bandyta užpilti ant malkų ugnies įkurimui.

Vallejo, Cal. — Sausio 1 d. užsidegus Elks Club namui sudegė septyni žmonės.

ATPIGINA CIGARETUS

Dvi didžiausios Amerikos cigaretė išdirbystės nupigindu cigaretę kainą: 1,000 cigaretė kaštuos \$6, pirmiau kaštavo \$6.85.

KAUNE NUSIŽUDĖ S. NARUTAVIČIUS

Chicago Herald and Examiner Sausio 1 d. pranešė žinią iš Rygos kad Kaune nusizudė žinomas juristas-advokatas Stasys Narutavičius, 80 m. amžiaus. Jis buvo brolis Narutavičiaus, Lenkijos prezidento, kuris tapo nušautas Varšavoje 1922 metais.

Narutavičiai yra kilę iš Telšių. St. Narutavičius buvo didelis Lietuvos patriotas ir keliais atvejais buvo atsakominguose valdžios vietose. Tuomi patim kartu jo brolis buvo pirmas Lenkijos prezidentas.

Sakoma kad jo nusizudymo priežastis esanti ta jog Lietuvos ir Lenkijos santykiai buvę blogi. Bet tai bus greičiausia išmislas Rygos korespondento, kuris visame riša Lietuvius su Lenkais.

KARO DEBESIAI 1933 METŲ DANGUJE

Washington. — Pradedant 1933 metus, ant visos žemės kabo karo debesiai. Bėgyje šių metų turės išsispresiti daugelis tarptautinių klausimų, gražiū būdu ar karo lauke.

Nors yra Tarybų Sąjunga ir Kellogg'o Sutartys, vienok jos išrodo bejėgės.

Tolimuose Rytuose, Japonija pasiryžus toliau plėsyti Kiniją.

Pietu Amerikoje jau eina du karai ir dar daugiau valstybių įsivels į karą.

Europoje, Vokietija ir Lenkija viena prieš kitą gerlenda dantis už Danzigo karidorių.

Jugoslavija ir Italija gali bent kada susipešti už savo ginčijamas sritis.

Karščiavimas eina tarp Italų ir Prancūzų ir Prancūzų ir Vokiečių.

Rusija taip pat neliaujamai kursto visus prie revoliucijų ir yra gatava veržtis į bent kurią šalį kur tik matytų galės pagelbėti įvykint proletarišką revoliuciją.

Amerika gi turi žiūrėti ir laukti ką darys Europa, kuri išvien reikia kad negali mokėti karo skolų. Jeigu Amerika nieko nedarys, gali pasijusti kad jos prekęms durys į visas šalis uždarytos.

ROOSEVELT JAU DARBUOJASI RUŠDAMISIS VALDYT

Hyde Park, N. Y. — Naujai išrinktas Prezidentas Roosevelt rengiasi prie tarybų su Demokratų partijos vadais nustatymui valdžios politikos kurios turės laukti pasijusti kad jos prekęms durys į visas šalis uždarytos.

AUTOMOBILIŲ PARDAVIMAS 1932 METAIS

1932 metais buvo žymiai mažesnis negu metai pirmiau. 1931 metais pardavta per 11 mėnesių viso 830,577, o 1932 metais per 11 mėnesių — 1,050,716.

SAUSIEJI DAR RENGIAI "PARODYT" ŠLAPIESIEMS

Amerikos "sausųjų" vadai skelbia kad jie dar "parodys" tiems kurie negerbia prohibicijos įstatymo! "Mes dabar tik pradėdam kovoti, ir mes pirmu kartu vedam ofensivą prieš šlapiuosius penkiolikos metų bėgyje", sako sausųjų vadai.

Sausieji šaukia savo kovenciją Vasario 19-21 nustatymui savo kovos būdų. Jie sako jų kova pasieks reikalingų pasekmių 1934 metų kongreso rinkimuose.

KENČIA UŽ KRUEGERO NUODEMES

New York. — Aštuoni Amerikos kapitalistai kurie davėsi suvilioti Švedų degtųjų karaliui (kurs nusizudė Paryžiuje Kovo m. 1932) dabar traukiami atsakomybėn ir iš jų reikalaujama bendrai \$350,000,000 atlyginimo už Kreugero padarytas klaidas.

PRANCUZIJA PASIRODĖ LABAI NEVYRIŠKAI

Prancuzija, kuri turi aukso antra daugiausia po S. Valstijų, atsisakė sumokėti Amerikai \$19,000,000 kada Gruodžio 15 d. reikėjo mokėti karo skolų dalis.

Dviem savaitėm nepraejus Prancuzija pasiskelbia kad skolina Austrijai tryliką milijonų dolarių.

Toks Prancūzijos pasielgimas pasirodo kad ji nenori skaitytis su savo duotu žodžiu, o ten kur gali įkišti savo kojas ir stipriau atsisotiti, lenda visu greitumu.

Kada reikės kokios pagalbos, Prancuzija vėl šauksis Amerikos užtarti "seserį" respubliką...

ALUS SUSIDURIA SU KLIUTIMIS

Washington. — Nors Atstovų Buto nariai pervarė 3.2 stiprumo alų, Senate jo legalizavimas sukludytas ir vargu bus galima kas padaryti. Sausieji sako kad alus yra svaiginantis gėrimas ir iki prohibicija nepanaikinta negali buti legalizuotas. Jeigu alus būtų pervarytas, sausieji kreiptųsi į aukščiausią teisimą sulaukyti jo parduavinėjimą, prirodo ant jo lauzymas konstitucijos.

Tik naujas Kongresas po Kovo 4 dienos galės išnaujo balsuoti už prohibicijos atmetimą ir tada alus galės gauti progą pasirodyti viešai.

PALIUSUOJA INDIJOS KOVOTOJUS

Londonas. — Anglijos vyriausybė Indijoje pasiryžus naujų metų diena paliuosuot ramius Indijos laisvės kovotojus, apie 20,000 žmonių, su jų vadu Mahatma Gandhi.

Mahatma Gandhi buvo laikomas kalėjime Poona mieste.

LIETUVOJE

Kalbos Tyrumo Reikale. Skaitytojų Medžiojimas Kaimais ir Radio

Ilgus metus budami svetimųjų "globoje" prisiėmė daug jų papročių, gi savo gražią, skambią ir turtingą kalbą praskiedė jų kalbos "perlais". Nors mūsų kalbininkai, k. a. Jaunius, Jablonskis, Buga, Balčikonis ir kiti yra ištyrę mūsų kalbą, nurodę josios vystymosi eigą, tačiau toli gražu ne visi jų paklausėme, ne visi jų balsą išgirdome. Tiesa, dar mūsų kalbą tebėra tiriama, rašyba dar tebėra vystymosi stadijoje, tačiau kai kurie dalykai jau nusistovėję. Nėra ko norėti kad mūsų kalbą būtų visiškai išvystyta, kadangi kitos tautos, amžius laisve naudojiosios, dar nesijaučia savo kalbą ištyrusios ir išmokusios. Jų kalbotyrai esą dar daug medegos. Mūsų kalbotyrai medegos yra dar daugiau.

Mūsų kalboje prigijo labai daug barbarizmų, t. y. svetimų kalbų žodžių, posakių ir išsireiškimo formų. Daug vartojame rusicizmų, polonizmų ir kitokių "grazūmytų". Amerikiečiai Lietuvių labai daug vartoja anglicizmų, kurių reikėtų vengti. Pakanka pasiskaičiuoti Amerikos Lietuvių laikraščio korespondencijas, ir šitų svetimųbių rasime kaip mėslo. Visokie "pryčeriai", "kyperiai" ir kitokie "grazūmytai" puošia Amerikos Lietuvių kalbą ir jų laikraščio skiltis. Tuo gi tarpu turime pakankamai ir savo kalbos žodžių. Reikia pasakyti, mūsų kalba žodžiais labai turtinga: dažnai vienas daiktas turi net keletą pavadinimų. Šitai labai truksta kitoms kalboms. Mūsų kalba yra labai susidomėję viso pasaulio kalbininkai. Tar ir mums derėtų labiau dėmėtis sava kalba.

Ypatingai turėtų labiau mokyti kalbos laikraščio bendradarbiai ir korespondentai. Juk tai jie yra kalbos mokytojai. Juk jų straipsnius ir korespondencijas skaitydami, skaitytojai pasisavina ir jų išsireikimus, išmoka jų posakius. Tatai didelė atsakomybė puola ant jų pečių, gerbiame kolegos rašytojai, bendradarbiai ir korespondentai. Tatai jūs pirmiausia turėtumet sekti mūsų kalbininkų darbus kalbotyros srityje, skaityti dailia, taisyklinga kalba rašomus straipsnius ir kurinius, kad pasisavintumėte jų posakius, formą. Visa tai jums teks įlieti į savo rašinius ir korespondencijas, kurias skaitys nutautusios masės ir pasisavins jų mintis.

Lietuvos laikraščiai jau stengiasi rašyti labai taisyklinga kalba; barbarizmų vengia lyg ugnies. Tačiau kalbininkai nusiskundžia kad mūsų dienraščiai dar knibždėti knibžda kalbos (etimologijos ir sintaksės) klaidomis. Žinoma, dienraščiai ir sunku išvengti klaidų, kadangi redakto-

riams nėra laiko nuodugnai išnagrinėti straipsnių ir korespondencijų posakius; o tos korespondencijos reikia kartais labai skubiai. Kas kita žurnalai. Jiems tai yra laiko visus straipsnius kalbos žvilgsniu ne vien peržiūrėti bet net pergromuliuoti. Užtat mūsų žurnalai ir išeina labai taisyklinga, gražia, skambia Lietuvių kalba. Noriu atkreipti gerbiamų kolegų, laikraščių bendradarbių dėmesį į sekančius Kauno žurnalus: "Vairas", "Židinys", "Šviesos Keliai", "Ateitis", "Atėities Spinduliai", "Naujoji Romuva" ir kitus. Jų redakcijose yra asmenų "iščiulpusių" Jablonskį, Bugą, Balčikonį... Todėl šitų žurnalų straipsnių kalba yra labai Lietuviška: net ir spaudos riktų labai mažai tepasitaiko. Todėl laikraščių bendradarbiai ir korespondentai (ypatingai Amerikiečiai kolegos) turėtų šituos žurnalus skaityti

Lietuvos laikraščiai pradėjo skaitytojus medžioti, ruošdami jiems visokias loterijas, premijas, žadėdami jiems net "dangiskų migdolų". Tais "Ukininko Patarėjais" žada savo skaitytojus apdusti nuo ugnies sakosi išmokėsiąs savo skaitytojų pinigų jei kurį nors skaitytoją ištiksias gaisras. Kadangi "Ukininko Patarėjais" kitais metais duotus pasižadėjimus ištesėjo, reikia manyti kad ištesės ir dabar. Reikia pasakyti, šis laikraštis savo straipsniais (skaitytojai gauna po keleto knygų iš žemės ūkio ir namų ruošos srities) labai daug prisidėjo pakelti mūsų žemės ūkio. "Ukininko Patarėjais" yra nepartinis, apolitinis visų ukininkų savitraštis. Savo skaitytojams duoda labai įdomių ir brangių žemės ūkio ir namų ruošos srities knygų.

"Musų Rytų" jau pradėjo eiti du kartu į savaitę. Pernai "M. R." žadėjo skaitytojams išdalinti loterijos keliu 275 moderniškas žibalo lempas, tuo labai padidindamas savo skaitytojų skaičių. Tačiau vėliau skaitytojai tegavo tik po porą paveikslų, gi lempų "M. R." visai nepirko ir jokios loterijos nedarė.

Mūsų žmonės mėgia pasiskaityti ir Amerikos Lietuvių laikraščius, tik nusiskundžia negalį suprasti juose pasitaikančių amerikoniškų. Mat mes Anglų kalbos visai nemokame. Musų senesnėji karta moka Rusų ir Lenkų kalbas.

Lord Croaker.

Indija Labai Tamsi Šalis

1931 metų gyventojų surašas parodė kad iš Indijos 352,837,778 gyventojų 91% yra bemoksliai, negali nei rašyti nei skaityti. Bemokslų vyrų buvo 156,243,305; moterų — 165,384,698.

Pačioje Indijoje surasta suvirš 200 įvairių skirtingų kalbų.

KORESPONDENCIJOS

PITTSBURGH LAUKIAMA PANAIKINIMO "MĖLYNOJO" ISTATYMO

Sausio 3 d. Harrisburge prasidėjo Pensylvanijos valstijos seimo posėdžiai. Vienas iš svarbiausių šių posėdžių tarimų bus tai sumanymas panaikinti "mėlynąjį" įstatymą draudžiantį sekmadieniais pasilinksminimus.

Kitas svarbus klausimas tai išsprendimas bedarbių šelpimo.

Panašų posėdį turėjo šios valstijos seimas 50 metų atgal, kada 1883 metais suvažiavo aptarti bedarbių klausimą. Bet tada buvo kitokia padėtis: tada valstijoje radosi daug nenorinčių dirbti, tiesiog valkiodamiesi ir prašinėdami nuo žmonių pinigų. Buvo išleista įstatymas kad tie kurie valkiotis ir prašys maisto ar pinigų, o atsisakys dirbti, gali būti areštuoti.

Dabar klausimas kitas — dabar yra norinčių dirbti, bet darbų nėra.

Dabar valstijai reikia pasirūpinti kuo sėlps ir apdengs apie milijoną bedarbių kurie neturi iš ko gyventi.

Valstijos darbininkai šelpia bedarbius. Pensylvanijos įvairių valdiškų įstaigų viršininkai ir tarnautojai per penkis mėnesius laiko sudėjo į bedarbių šelpimo fondą \$146,550. Viso valstijai dirba į 13,000 darbininkų.

GAISRAS. Gruodžio 28 d. Pittsburgėje užsidegė Seventh Avenue hotelis, kuriame sudėgė vienas senas žmogus, trys kiti sužeista, o apie 100 svečių laiku išvesta laukan.

Sakoma kad gaisras kilo kambaryje vieno svečio kuris buvo girtas. Jis apdegė ir buvo paimtas į ligonbutį.

ATLEIS 900 DARBININKŲ. Pittsburgio majoras Kline pasiryžo atleisti iš įvairių miesto raštinių ir šiaip darbų apie 900 darbininkų, sutikdamas ant miesto tarybos nustatyto sumažinto lėšų biudžeto. Pirmiausia paleis tokius kurie jau turėtų išeiti ant pensijų.

NEERZINKIT SENIŲ. Greensburg, Pa. — Gruodžio 31 d. Bell priemiesčio vaikas paerzino 72 metų senį, savo kaimyną, už jo nepasisekimą meilėje. Senis įsirdęs dėl to, griebs šautuvą vaikiną nušovė. Senis suimtas.

NUSIZUDĖ. Monongahela, Pa. — Čia savo namuose gazu užsitraškino 58 m. amžiaus krautuvės savininkas, J. Rebholtz. Jo žentas, manydamas kad senis serga, pasivadinęs daktarą inėjo į kambarį, ir kadangi buvo tamsu, užsidegė degtuką. Nuo to gazas eksplodavo, apdegino daktarą, išdaužė langus ir apgadino namą.

SPROGO parako dirbtuvė. Altoona, Pa. — Atlas Powder Co. dirbtuvės dalis prie Horrell sprogo Gruodžio 31 d. Tuo tarpu dirbtuvėje darbininkų nebuvo. Sprogimas buvo girdimas ir jautiamas per 20 mylių.

DAYTON

Seni metai palydėti be entuziazmo. Nei dirbtuvių nei gelžkelio garvežių duodos nešvilpė, nei bažnyčių varpai negaudė palydint senus metus. Atrodytų kad visi buvo susitarę ignoruoti 1932 metus už jų atneštus blogus laikus. Gal nauji metai bus geresni, taip bent tikisi visi.

Mirė. Šiose dienose mirė Paulinos ir Jono Kubilių maža dukrelė. Reiškiau užuojautą Kubiliams jų nusiminimo valandoms. Laidotuvių pareigas atliko graborius A. J. Keydoszius.

Girdėjo du radio programus. Daytoniečiai Lietuviai Naujų Metų dienoj, Sausio 1, nuo 1:30 iki 2 po pietų girdėjo radio programą iš Clevelando stoties WJAY. Programas buvo gražus, ir tai yra tesinys radio programų "Dirvos" pradėtų pereiną rudenį, su pagalba Clevelando Lietuvių biznierių.

Palaukėję iki 3:45 val. ir vėl klausomės, ir iki 4:50 val. girdėjom puikių Lietuvišką programą iš Chicago stoties WJJD, kurį duoda "Margutis" po vadovystės komp. A. Vanagačio.

Už tai mes visi klausytojai privalėtume prisidėti su parama. Kurie dar neskaito "Dirvos" ar "Margučio" pasistengkit užsirašyti. Daytono Lietuviai galit kreiptis pas J. A. Urboną, kuris pasitarnaus užsirašyme šių laikraščių.

"D." Rep.

J. ŽEMANTAUSKAS

Viešas Notaras
Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius.

130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

NAUJI KALENDORIAI 1933 METAMS

KATALOGAS JAU SIUNČIAMAS DABAR. KLAUSKITE IR GAUSIT
JONAS KERGIEJUS, 652 E. BROADWAY
S. BOSTON, MASS.

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Didžiausia Lietuvių Organizacija

307 W. 30 Street New York, N. Y.

S. L. A. 372 Kuopos randasi visose didesnėse Lietuvių Kolonijose.

Turtas: \$1,404,038.14

S. L. A. turi keturis apsaugos skyrius: \$150; \$300; \$600, ir \$1,000. Ligoje pašalpos savaitėje moka: \$6.00; \$9.00; ir \$12.00.

Jeigu jautiesi geru Lietuviu, jeigu tau apeina tavo šeimos likimas kuomet tu iš šio pasaulio pasilinsi, jei rupi paties padėtis nelaimė ar ligai ištikus — prisirašyk prie S. L. A. Prie šios organizacijos priklauso visi prakilūs Lietuviai. Buk ir Tamsta tu prakilniųjų tarpe! Prirašyk ir savo mažamečius — berniukus ir mergaites prie Susiviniavimo.

Informacijų kreipkitės į S. L. A. Centrą aukščiau paduotu antrašu arba į vietinių kuopų valdybas.

BALTIMORE, MD.

SUNKI RUBSIUVIŲ PADETIS

Nors šiuo depresijos metu ir kitų kolonijų rubsiuviams ne pyragai, tačiau palyginus kitų kolonijų to amato darbininkus su šio miesto, rasime didelį skirtumą, kuris gali siekti nuo 30 iki 50 nuos. Mat, Baltimorėje tulse atsiprašant rubsiuvių klose švarkas (coat) jau buvo pasiuvamas už \$1.15, o už \$2.00 aukščiausia, iki ko kitų miestų siuvėjai dar nebuvo daėję. Jeigu jau už \$1.15 buvo pasiuvama švarkas tai skaitytojas kad ir ne siuvėjas gali suprasti kiek siuvėjai galėjo uždirbti ir kiek valandų reikėjo išdirbti kad užsidirbus nors porą dolarių į dieną. Dirbt reikėjo begalo ilgus valandas, nes darbo sezonas labai trumpas, didesnė metų dalį prisieina būti be darbo.

Gal svarbiausia to priežastis yra tai kad Baltimorėje nėra didelių rubsiuvių klydžių kurios užlaikytų didelius užvedimus; didelėse vietose, dirbant didesniais skaičiais darbininkų, juos lengviau būtų galima palaikyti prie unijos ir su unijos pagalba būtų galima iškovoti geresnes darbo sąlygas. Mažose rubsiuvių klose tas atsiekti nelengva.

Kiek didesnės rubsiuvių klos Baltimorėje darbo uktektinai negauna ir jos įeško sau darbo kituose miestuose, ypatinai New Yorke. Tų rubsiuvių klydžių darbininkai, kaip ir mažiukų, buvo neorganizuoti ir bijojo apie kokią ten organizaciją ir išsistarti, nes bosas tokiame parodo duris, ir neduodavo kalbėti kad alga permaža. O kur nėra unijos, nėra vienybės, ten baimė netekti darbo palaiko darbininką lyg kokių vergu ir jis dirba nuolankiai darbdaviui nusilenkdamas.

Darbdaviai gerai žinodami kad siuvėjai neorganizuoti ir matydami jų vergišką nuolankumą, be pasigailėjimo graužė jų ir taip menką užmokestį, o kontraktoriai lenktyniuodami vieni su kitais gelbėdavo darbdaviui graužti siuvėjų mažutį uždarbį. Kontraktoriai kurie gaudavo iš New Yorko darbą, labai aktyviai fėmydavo unijos kad ir mažiausį pasijudinimą ir tuoj paskubėdavo perspėti savo nuolankius darbininkus nesirašyti prie unijos, nes tai padarius, New Yorko firmos atims iš mūsų darbą ir mums reikės vaikščioti be darbo. Kiti vėl sakydavo: jeigu mes nedirbsim už pigiau tai kiti dirbs, ir mums visiems nebus darbo.

Tokiais nuolatiniams gąsdinimais iš bosų pusės, siuvėjai ir dirbo už tiek kiek jam darbdavis davė. Bet pagaliau neteko kantrybės, vieną dieną išgirdė unijos trimatį stotį į kovą už geresnes darbo sąlygas ir didesnę atlyginimą už darbą, metę darbą visi kaip vienas išėjo į streiką. Bėgdyje dviejų savaičių laimėję streiką ir gryžo atgal į darbą.

Tai buvo pradžia siuvėjų organizavimosi į uniją.

(Bus daugiau)

Ar jau išrašė "Dirvą" saviškiams ir Lietuvą? — už \$3.00 metuose pralinksminsi visą kaimą!

KAIP VITAITIENĖ BAIGĖ 1932 METUS

Zosė Vitaitienė ("Tėvynės" redaktorius žmona) "Sandaros" nr. 51 išdidžiai pasakė:

"Beliko vos kelios dienos šių metų, tad reikia juos užbaigti, kad galėsiu 1932 metų knygas uždaryti su žodžiais: "Done well" ir "finished well"...."

Hm.... toks išdidus pasakymas kad knygas galima uždaryti "su žodžiais" aiškina mums Vitaitienės sveikatą terminologijos žvilgsniu, o tie "done well" ir "finished well" mums primena 24 dieną Liepos 1931 metų, kada Zosė Vitaitienė įsilaužus į SLA. Centro sekretorės raštine, ten kruvinai sumušė sekretorę, už ką ji pasukui tapo Pild. Tarybos pralinta iš SLA. ir šiandien ji nėra SLA. nare. Tai tikrai buvo "done and finished well". Bet tai dar ne viskas ką ji pasakė. Štai daugiau:

"Todėl čia noriu pabriežti, kad sunaudot pasilikusias kelias dienas geriems tikslams"....

O tie "geri tikslai" tai S. L. A. Centro sekretoriaus vakansija, kurios užpildymui yra labai daug aspirantų, tarp kurių betgi yra ir kandidatų. Štai tie kandidatai:

"Teisėtų kandidatų yra tik trys: ...Vinikas, Miliauskas ir Čekanauskas"....

Ką reiškia "kandidatas"? Kandidatas yra tas kuris tapęs darinktu iš daugelio žmonių, tiekias galutiniams rinkimams. Pastaruose SLA. viršininkų rinkimuose į sekretoriaus vietą buvo parinkti trys kandidatai: Jurgeliutė, Čekanauskas ir Miliauskas. Iš tų trijų kandidatų SLA. 37-tas seimas rinko sekretorių, ir juomi išrinko Jurgeliutę. Tokiu būdu teisėtų kandidatų atliko tik du: Čekanauskas ir Miliauskas.

Tai iš kur dabar šita Zosė randa tris teisėtus kandidatus, kad jų atliko tik du? Nu tai tada Vitaitienė gal but nesupranta ką reiškia kandidatai.

O, ne! Ji yra labai išmintinga ir gerai supranta kandidatų reikšmę. Ji net išmano ką reikia padaryti jeigu kandidatų truksta. Ot, pavyzdžiui, kandidatų reikia trijų, o jų yra tik du. Tada ji negaišiodama laiko pati išrenka Viniką, padaro jį "teisėtu kandidatu" ir pastato pirmoj vietoj, ir tokiu būdu atsiranda reikalingas kandidatų skaitlius.

Ah! Vinikas.... daktaras! Bet jis jokiu kandidatu niekad nebuvo ir nėra. Pasitaurose balsavimuose, parenkant tinkamesnius asmenis iš kurių būtų galima kandidatus rinkti, Vinikas gavo daugiausia balsų, bet jį kandidatų rinkimų sąstata patekt jis negalėjo, nes neturėjo konstitucijos reikalaujamų kvalifikacijų: nebuvo šios šalies piliečiu, ir kuopoje buvo suspenduotas. Užtai Pild. Taryba, pildydama konstitucijos reikalavimus, jį diskvalifikavo ir jį kandidatų rinkimus jį neleidė. Tą patvirtino ir 37-tas seimas. Tai iš kur dabar tokia Vitaitienė gavo teisę skelbt Viniką "teisėtu kandidatu", net pati nebudama SLA. nare?

Taip tai taip, bet... Nesulaukdam atsakymo į šią paklausimą, pažūrėkime

Kurių prenumerata už "Dirvą"

PASIBAIGĖ

Prašome nelaukiant paraginimų siųsti pinigus atnaujinimui, kad nereikėtų sulaukyti jums siuntinėjimo "Dirvos". Padarykit tą šiandien, nelaukit rytojaus.
"Dirvos" Administracija.

kaip ji toliau nuričia:

"Kontrolės Komisija irgi nori figuruoti, ypač p. Bačiūnas, kuris deda daug pastangų pats į tą vietą įsipiršti.... šis žmogus norėjo būti prezidentu, o dabar pasidarius tuščiai vietai, skverbiasi į sekretorius"....

Deda daug pastangų... persasi... skverbiasi... į sekretoriaus vietą! Kas p. Bačiūną pažysta, žino jo gerą vardą, jo prakilumą, sąžiningumą ir jo gyvenimo aplinkybes tas labai abejoja kad gerb. Bačiūnui šis Vitaitienės "pranašavimas" kada nors sapnavosi. Greičiausia šita Zosė tą "pranašavimą" pasiėmė iš savo locono sapnininko. Jeigu jai galima suvert "teisėtus" kandidatus kada ji nori ir iš ko nori, tai kodėl nebutų galima ir pranašaut nesaumus ir negalimus daiktus?

Na, ačiū dievams, einame jau prie pat pabaigos 1932 metų, kurią Vitaitienė pašventė "geriems tikslams". Štai jos paskutinis posmas ir jo paskutiniai "akordai":

"Kuomet rinkimai ėjo, p. Bačiūnas žadėjo paaukauti savo pusę ukės senelių priešlauidai. Dabar gal pasizadės dvkai sekretoriauti"....

Ir čia be sapnininko neapsieita, ir tai tikrai "finished well". Gerb. Bačiūnas, rinkimams einant, niekad niekam ir nieko nežadėjęs. Jis žadėjo aukauti žemės plotą 36-me seime, kada visi rinkimai buvo jau praėję, ir tai žadėjo savo žemės dešimtį akrų, ne pusę savo ukės. Jo ukė susideda iš 160 akrų, ką pusiau dalinant būtų 80 akrų, ne 10, kaip savo sapnų aiškintoja matuoja. Butų labai bloga jeigu ji būtų inžinierium, arba "kamarninku", ir žmonių ukes matuotų!

Iš vienos pusės, labai gaila to laikraščio kuris talpina savo skiltyse tokias palkystes ir aiškas melagystes, tuomi tyčia save stato į žemiausią kategoriją savo konfratru, tuomi darydamas gėdą Lietuviškai spaudai. Iš kitos betgi pusės gerai kad tas laikraštis viešai parodo kaip Vitaitienė baigė 1932 metus "geriems tikslams".

J. V. S-s.

Lietuvos Atstatymo B-vės Seimas

Kaip Lietuvos Atstatymo B-vės sekretorius praneša, šios bendrovės seimas bus Sausio 10 d., New York (Cornish Arms Hotel, 311 W. 23rd St.). Prasidės 10 val. ryto. Kurie turi šerinkų įgaliojimų (proxies) raginami prisijusti ir raštine iškalno, kad būtų galima pertikrinti ir suklasifikuoti, nes tą pačią dieną susi- liepė reikalingas skaitlius.

Šis bendrovės suvažiavimas yra su tikslu ją likviduoti ir turtą išdalinti šerinkams. Nors daugybė šerinkų atsiliepė ir paraginimus pristatyti savo įgaliojimus, bet kažin ar atsiliepė reikalingas skaitlius.

GERB. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILAS APIE LAIKRAŠČIŲ "VAJUS"

Kaip aš Esu visokių Dalių Žinomas ir viską Matau ir Girdžiu, tai ir žinau kas dabar Pasaulyje dedasi. Dabar visame Pasaulyje viešpatauja gerb. Depresija, apie ką jūs turbūt dar negirdėjot. Depresija yra tai toks Slogutis kuris visus Žmones užgula, iš Kišenių išspaudė Litus ir Dolarius ir Markes ir Frankus ir Zlotus. Kitų Kišenių net prakiuro Bejieškant kokio nors Sudžiuvusio Cento.

Kai gerb. Depresija užsėdo ir ant Laikraščių sprandų, iš visų Pusių pasigirdo šauksmai: Vajus, Vajus ir dar kartą Vajus!

Ale kai kiti Visi gulėdami po gerb. Depresijos Pantapių sako kad jie Kenčia didelį Ekonomiską Slogutį, iš Laikraščių girdim visai ką Kitą. Jie siulo mums Apšvieta, o apie savo Kišenių Krizį — nei gugu.

Aš gaunu Laikraščius iš Lietuvos, iš Amerikos ir iš visų kitų Karalysčių. Visi jie siulo Žmonėms tą gerai žinomą ale visų nelabai pagidaujamą poniją Apšvietą. Supažindint Žmogų su gerb. Apšvieta yra labai Sunkus Darbas. Reikia ir Gerkle rėkt, ir Triubomis triubyt, ir Straipsniais kalbėti, ir Radio birzgint, ir kitaip Agitaciją varyt.

Ale aš Misiu kad labai Gerai kad Žmonės nesigriebia tos Apšvietos ir nesi- puola prie Laikraščių. Kas būtų jeigu visi Lietuviai imtų skaityt Laikraščius? Jie Pralengtų kitų Tautų Žmones savo Apšvieta ir Kultūra, Lietuviški Laikraščiai gerai Gyvuotų, Redaktoriai Automobiliais važinėtu, na o Skaitytojų Razumas galėtų Plyšt iš skaitymo jeigu imtų kožną Laikąstį koki kožnas Vajus siulo.

Tai tiek aš galiu pasakyti apie Laikraščių Vajus, nors gerb. Redaktorius rugoja ant Manęs kad per visą Varginimą prisijusti ir raštine iškalno, kad būtų galima pertikrinti ir suklasifikuoti, nes tą pačią dieną susiliepė reikalingas skaitlius.

Aš mat Gudresnis: aš žinau kad Žmonės nenori girdėti nei skaityt nieko apie Pinigų davimą. Jeigu aš imsiu varyt Agitaciją už Vajų tai ir mano Raštų nie-

kas neskaitytys. Šią Gadynę reikia but Razumnam ir prisitaikyt prie Žmonių reikalavimo, sakau aš Jam.

Ale Jis man štai ką Pasakė:

— Gerb. Spragile: jeigu Tu neagituosi už Vajų ir jeigu Niekas Laikraščio nems ir neskaityt tai nebus kur nei Tavo Gudriai išgalvotų Raštų patalpinti....

Pamisliau sau: jeigu nebutų "Dirvos", nebutumet Jūs apie mane Žinoję, ba nebutų Kur mano Raštus Jums parodyt ir mano Garbė nusmuktų nuo Koto.

Taigi dabar Atsisaukiu visa Gerkle kad Visi skaitytumet "Dirvą", kad Atnaujintumet Prenumeratas ir kad Ragintumet savo Vaikus ir Mergaites, savo Vaikus ir Merginas, savo Vyru ir Moteris, savo Diedukus ir Bobutes skaityt ir platint "Dirvą".

Štai aš Jums pasakysiu Kelis labai svarbius ir dar Negirdėtus Obalsius:

"Dirva" dabar yra Pigiausias Darbininko liuoslaikio Draugas kada kito- kiems Pasilinksminimams Pinigų mėtyt Nėra.

Už Tris Dolarius metuo- se pralinksminsit visą Kai- mą — išrašykite Saviškiams į Lietuvą "Dirvą".

Su No. 1 Prasidės "Dirvoje" eiti Istorišką Apysaką "Merunas", skaitymo užteks Porai Metų.

Iš priežasties Bedarbės, Kanados Lietuviams "Dirva" atiduodama už Du Dolarius Metams.

Kalbinkit savo Draugus skaityti "Dirvą" — joje telpa daug Gražių Skaitymų.

Atnaujinkit savo Prenumeratas; atnaujinkit Prenumeratas Saviškių Lietuvoje.

Kurie Neišgalit mokėti už visus Metus, prisiųskit Vieną Dolarį pusei Metų.

Duokit Žmonėms Šviesą ir Jie patys Atras sau Kelį.

Kas Platina "Dirvą" tas Platina Apšvieta.

Jeigu gerb. Redaktorius iš šitos mano Agitacijos už "Dirvą" nebus Patenkintas tai tegul Jis pats Išsigalvoja ir Pasirašo geriau.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunant kurio "Dirvos" numerio tai prašydami Administracijos ji prisiusti nerasykit "negavau pereinoto numerio", bet parašykite: "Negavau nr. 2 arba 10, arba 31". Tada greitu laiku tikrai gausit tą numerį kurio neturit.

Si pastaba ypač svarbi visiems tiems kurie rengiasi skaityti "MERUNĄ".

"Dirvos" Admin.

JAU PRIMAM 1933 M. BONŲ KUPONUS

"Dirva" jau priima Lietuvos Bonų 1933 metų kuponus už jų pilną vertę. Siųskit savo 1933 metų Bonų kuponus už "Dirvą" arba už knygas.

"Liaudies Savaitinis" Le Ameriko Liaudies "Liaudies 2437 V CHICA Telef. Gr

No. 1

GRUODŽIO

(Tąs iš p

KAIP KARIN ROTINGI V GĖ PER

Taigi, buvo kreisti praigiait pirmiausia tok diusia valdžia. du valdžia pak jsteige, nes partijos negi i kias pat pažad immas, o pačio kuoti daugumu mentarizmas re roji demokrati save vadino) I toje marmalynė ne prasidėjo v demonstracijos, timinkų ir tau kazokiskomis tos šventėje sode), senų d deuzymas; Ne kare pasižymė vo atleidžiami Gen. Galvydis, nas Rusas ar I kariumenės pal galiumas-Glovac rytas kalėjime, dos laisvei", o cius taip pat "Tikrosios der pai sekė tautin daugeli karlin istajų buvo a riai, o Rusai t "istikimi" Li kiai, buvo paliek imami. Is da buvo atimta v: mē ir perduota salininkams. sgrasyti tam metų pabaigoje

Kas gi galē atitaisyti ir a nuo tų pavojų je ji atsidurē teisėtai išrinkt Lietuvii visų dyje jautė kad gelbėtojai, neg do savo patric kam Nepriklaa Visuomenē tik susilaukti ne k iš savos kariu pastikėjimu ž Taip, karium tē pavojus L kai ir matē v kamumą. Ats ninkų kurie ry tivos Tėvynei bēti. Kariume nės meilē pra pasaukima už tautos pastaty vei ginti. Jei Nepriklausomy ku, būtų susi tos prakeikim nē ir ryžosi m tos.

Perversmā si: Gen. Ladyg skis. Pulk. P Mačiuka, Mat ir Steponaitis.

Muzikos, I su karikatur nei raste E gyvenimo n "Margutis" Lietuvų me

2437 West. Rei

"Liaudies Tribuna"
Savaitinis laikraštis
Leidžia
Amerikos Lietuvių
Liaudies Sąjunga
"Liaudies Tribuna"
2437 W. 69th St.
CHICAGO, ILL.
Telef. Grovehill 2242

LIAUDIES TRIBUNA

The LITHUANIAN TRIBUNE

The Lithuanian
Tribune
Weekly — Published
by The
Lithuanian-American
Peoples Association
K. J. SEMASHKA, Sec-y
3221 Beach St. Chicago
Telef. Albany 4918

Chicagos Lietuvių žinios

No. 1

CHICAGO, ILL. SAUSIO-JAN. 6, 1933

Vol. (Metai) 5

GRUODŽIO 17 PERVERSMO REIKALINGUMAS IR JO REIKSMĖ

Rašo P. Jurgėla (Jurgelevičius).

(Tąsa iš pereinamo num.)

KAIP KARIUMENĖS PATRIOTINGI VYRAI SURENGĖ PERVERSMĄ

Taigi, buvo aiškus reikalas keisti pragaistą politiką ir pirmiausia tokią politiką vykdyti valdžiai. Bet legaliu būdu valdžią pakeisti seimas neįsteigė, nes tautinės grupės partijos negalėjo vilioti tokių pat pažadų tautinėms masėms, o pačios negalėjo sublokuoti daugumo, kurio parlamentarizmas reikalauja. O "tikroji demokratija" (taip valdžią save vadino) klumpo vis giliau toje marmalyne. Net ir Kaune prasidėjo viešos komunistų demonstracijos, studentų ateitininkų ir tautininkų mušimas kazokiškais nagaikomis tautos šventėje (Karo Muziejaus sode), senų Lietuvių veikėjų daužymas; Nepriklaušomybės kare pasižymėję karininkai buvo atidžiai iš kariūnėnės; Gen. Galvydis, Gen. Grigaliūnas-Glovackis, ir kt. Nei vienas Rusas ar Lenkas nebuvo iš kariūnėnės paleistas! Gen. Grigaliūnas-Glovackis buvo uždarytas kalėjime, veikiant "spaudos laisvę", o Pulk. Plechavičius taip pat buvo suimtas, "Tikrosios demokratijos" šnipai sekė tautinius veikėjus ir daugelį karininkų! Iš valdžios įstaigų buvo atleidžiami lietuviai, o Rusai bei Lenkai, kaip "ištiklini" Lietuvos respublikai, buvo paliekami ir nauji priimami. Iš daugelio savanorių buvo atimta valdžios duota žemė ir perduota raudonųjų idejų šalininkams. Truksta vietos aprašyti tam kas darėsi 1926 metų pabaigoje.

Kas gi galėjo tokią padėtį atitaisyti ir apsaugoti Lietuvą nuo tų pavojų kurių akivaizdžiai ji atsidūrė paisiusi, betgi teisėtai išrinkto seimo dėka? Lietuvių visuomenė savo širdyje jautė kad turi atsirasti išgelbėtojai, negi Lietuva prarado savo patriotus, negi nebus kam Nepriklausomybę gelbėti! Visuomenė tikėjosi išgelbėjimo susilaukti ne kur kitur kaip tik iš savos kariūnėnės. Į ją su pasitikėjimu žiūrėjo.

Taip, kariūnėnė taip pat matė pavojus Lietuvos respublikai ir matė vyriausybės netinamumą. Atsirado buris karininkų kurie ryžosi imtis iniciativos Tėvynei antrą kartą gelbėti. Kariūnėnė nebuvo Tėvynei meilė praradus arba savo pašaukimą užmiršus. Ji yra tautos pastatyta Lietuvos laisvei ginti. Jeigu ji būtų leidusi Nepriklausomybei žūti tai, aišku, būtų susilaukus savo tautos prakeikimo! Tat kariūnėnė ir ryžosi neapvilti savo tautos.

Perversmą organizuoti ėmėsi: Gen. Ladyga, Pulk. Skorupskis, Pulk. Petruitis, Majorai Mačiūka, Matulevičius, Šlapšys ir Steponaitis. Tai buvo patys

vyriausio perversmo organizatoriai. Jie parengė planą perversmui įvykdyti ir kariūnėnės slapta parengė tam atsakomąjį darbui. Ir, kaip vėliau paaiškėjo, labai vykusiai viską parengė ir įvykdė.

Perversmas buvo labai tvarkingas padarytas naktį į Gruodžio 17 d. 1926 m. Tai nebuvo jokia revoliucija su kraujo praliejimu. Buvo suimti tik ministrai ir Lietuvos komunistų partijos centro valdyba, kuri rengėsi įvykdyti skerdynes ir pavesti Lietuvą sovietų Rusijai. Bet Lenkai tikėjosi pirmi pasinaudoti komunistų revoliucijos proga ir "išgelbėti" Lietuvą nuo to komunizmo pavojaus, prijungiant ją prie Pilsudskio valstybės. Lietuvos komunistų partijos vyriausio vadai buvo atiduoti karo lauko teismui, kuris turėjo visą revoliucijos planą. Jie buvo nuteisti mirti. Bet netikė Lietuvos ministrai nebuvo atiduoti jokiam teismui: jie tik buvo atstatyti nuo savo pareigų ėjimo ir patys susiprato atsistatydinti. Jų atsistatydinimą Resp. Prezidentas Dr. Grinius priėmė ir pavedė Prof. A. Voldemarui sudaryti kabinetą. Dokumentai tai liudija. Vadinasi, vyriausybė legaliai pasikeitė.

Ar kariūnėnė, padarius perversmą, pasiėmė pati valdyti kraštą? Ne. Ji faktiškai pati valdė tik dvi dienas. Laikiniai suėmus ministrus, ji tuojau pakvietė buvusį pirminį Resp. Prezidentą A. Smetoną laikinai pabuti Valstybės Vadu, kol viskas susitvarkys ir praeis visi pavojai. A. Smetona buvo tautai gerai žinomas veikėjas, daugiausia pasidarbavęs Lietuvos valstybę atstatant ir kuriant jos politiskas, diplomatinis ir kariskas įjegas. Kariūnėnė juo daugiausia pasitikėjo. Juo daugiausia pasitikėjo ir visos penkios tautinės Lietuvių partijos: krikščionys demokratai, ukininkų sąjunga, darbo federacija, tautininkų sąjunga ir ukininkų partija (arbitima liaudininkams). Perversmo organizatoriai buvo atisklausę iš kariūnėnės, kad ji pati valdė kraštą. Ji ryžosi tik pašalinti visų pavojų priežastį, t. y. netikėsią vyriausybę, ir pavesti tam pačiam seimui valstybę gelbėti ir tvarkyti. O ministrai buvo suėmus tik tam kad jie greičiau atsistatydintų, t. y. pasitrauktų nuo savo aukštų pareigų.

(Bus daugiau)

"MARGUTIS"

Muzikos, Dainų ir Juokų Žurnalas. Išėmė du kartus mėnesį su karikatūromis, gaidomis ir kitokiais raštais. Kiekvieną mėnesį rasite Pustapėdišką Kalendorių su oro spėjimais ir Lietuvių gyvenimo nuotikiais.

"Margutis" pusei metų kainuoja \$1.00. Metams — \$2.00. Lietuvių metams \$3.00. Adresas:

"MARGUTIS"

2437 West 69th Street Chicago, Ill.
Redaktorius-Leidėjas: Komp. A. Vanagaitis.

MUSŲ PASTABOS

Iš Washingtono ateina žinios kad Amerikos valdžia pradeda koncentruoti savo kariūnėnės prie didžiųjų miestų, išvengimui raudonųjų sukilimų. Toliau, sakoma kad Washingtono busi sukcentruota kariūnėnės apsaugojimui sostinės nuo maršutojų, kurie ten eina ir daro įvairius reikalavimus kongresui ir vyriausybei.

Ta visa baimė ir kariūnėnės koncentravimas prie didmiesčių paremta ant komunistų "baubo", kad raudonieji gali kelti sumišimus. Tačiau ta pasaka kad liečia komunistų yra labai silpna. Faktas yra kad Amerikoje yra milijonai bedarbių kurie badauja, ir tik todėl kad kai kurie turi per daug, o kitiems nieko nėra.

Kalbant apie bent kokią revoliuciją Amerikoje, reikia turėti mintyje kad revoliucija gali kilti tik tada kada Amerikos žmonės nusibos badauti. Jeigu bedarbė didės taip kaip didėjo per pastarus keturis metus tai su laiku visko galima sulaukti. Dabar gi, didelė dalis skurstančiųjų kenos nors šelpiamai, dar yra iš ko šelpti. Revoliucijos tada kyla jeigu jokių vilčių pagalbai nesimato.

Žinoma, viską galima sumesti ant komunizmo, bet alkanos žmogaus kova varžų galima vadinti kokių tai komunizmu. Nėra abejonės kad dabar Amerikoje yra apie dvidešimtis penki milijonai bedarbių ir mažai teirbančių. Ta bedarbių armija atsirado tik todėl kad godys fabrikantai paleido žmones iš darbų ir jų vietų, mašinos atlieka darbus.

Tiesia, šiandien tie doleriai garbinotai kurie paleido darbininkus iš darbo ir jų vietų pastatė mašinas, jau ir patys pasijuto keblioje padėtyje. Produktai dirbtų mašinomis nėra kur padėti, nes žmonės neturi pinigų, nes neturi kur užsidirbti.

Nežiurint kad šalis atsidūrė keblioje padėtyje, kad tukstančiai žmonių badauja, Washingtono ponai sau juokus daro iš to viso — bent taip atrodo.

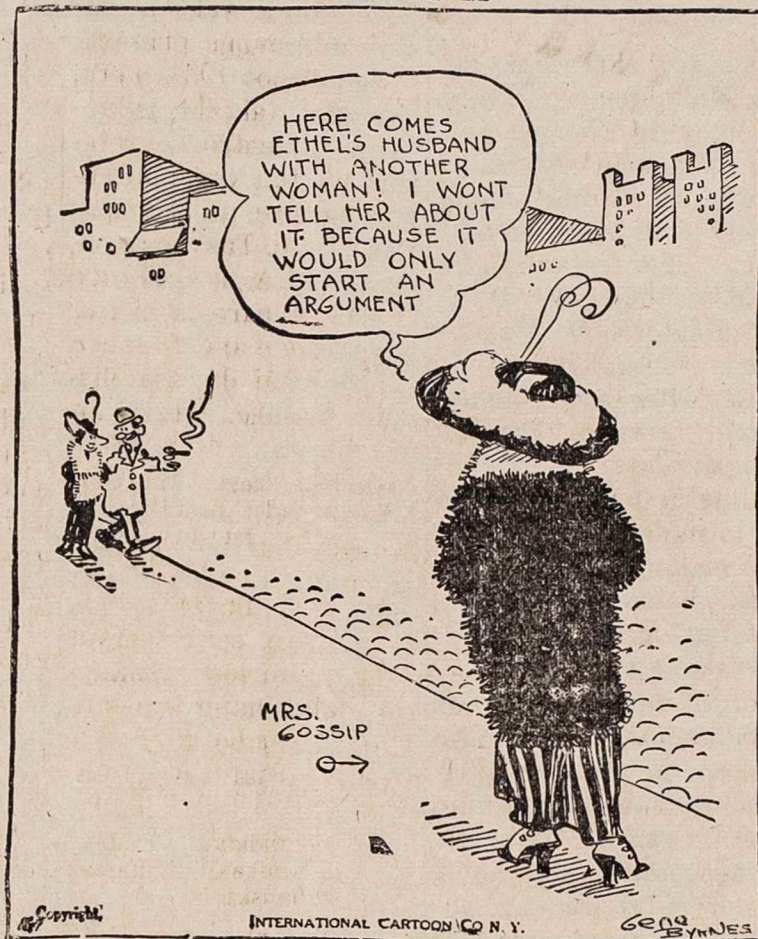
Prohibicijos klausimas Washingtono diskusuojama jau kelios savaitės, ir galų gale kai kurie užsimanė paragauti alaus ir sužinoti ar galima pasigerti nuo 3,2% alaus! Ar tai ne komedija? Juk alus ir dabar pardavinėjamas, ir lyg jie niekad alaus neragavo?

Visi kurie turi nors kiek sveiko proto aiškiai mato kad prohibicija yra didžiausia kriminalizmo motina ir del to valstybė visapusiai kenčia. Tik dėka prohibicijos atsirado visokiausių kriminalistų, plėšikų, įstatymų laužytojų ir šmugelinkų.

Visi gerai pamena kad 20 metų atgal jeigu kur žmogus užmušdavo, buvo didžiausia naujiena laikraščiuose. Šiandien žmogaus nužudymas yra paprastas dienos nuotikis. Kriminalistų gaujų vadai žudosi vieni kitus už pirmenybės kiekvienoje plėšikiškoje šakoje, o policija pasidarė bejėgė su jais kovoti.

THINGS THAT NEVER HAPPEN

By GENE BYRNES

"LIAUDIES TRIBUNOS SUKAKTĖ MININT"

(Tąsa iš pereinamo num.)

Kas gero atlikta per tą laikotarpį

Pirmoj vietoj reikia pasakyti kad sulaužyta Chicagoj frakcinės neapikantos retėžiai kurie buvo ant tiek žiaurus Chicagoj Lietuvių gyvenime kad jokio kultūrinio darbo nebuvo galima dirbti be persekiojimo kaip iš socialistų taip ir bolševikų pusės. Antra, "Liaudies Tribuna" vienintelis Chicagoj savaitraštis kuris patiekia gražių raštų Anglišką kalbą apie Lietuvą ir bendrai Lietuvius tautos darbus ir praeitį. Trečia, "L. Tribuna" pasmerkė visus tuos kurie vienai ar kitaip tik išnaudoja Lietuvius, ir "Liaudies Tribuna" už tuos pasmerkimus neatgailauja. Ketvirta, "L. Tribuna" pirmą kartą Amerikos Lietuvių gyvenime ėmė aktyviai dalyti Amerikos politiką teikiant progos visiems bendrai veikti. Faktas yra kad nei vienas Chicagoj Lietuvių laikraštis to nevykdė ar nenorėjo vykdyti, kas yra į naudą Amerikoje priaugancios mūsų kartos.

Penkta, "Liaudies Tribuna" rašo apie Lietuvius gyvenimą, biznierių ir profesionalus neatsižvelgiant jų pasaulėžiuros nei tikybos, bi tik Lietuviai. Mūsų obalsis "Lietuvius pas Lietuvius". Šešta, "L. Tribuna" aktyviai rėmė ir remia Lietuvius tautinį kultūrinį darbą, parengimus, programas ir tt. Nors kartais atsiranda ir tokių kurie bando mus izoliuoti, bet tas ne kaip jiems vyksta, tankiausia išėina jų pačių nenaudai. Septinta, Am. Lietuvių Liaudies Sąjunga auga narių skaičium ir pritarėjais diena iš dienos ir jau veikia keletas kuopų gana rimtai. Aštunta, Mes dirbdami Amerikos politikoj įsigijom ne tik Lietuvius veikėjų pritarimą bet kartu gražių skaičių Amerikos žymių politikų. Tas darbas bus ir toliau tęsiamas neatsižvelgiant kai kurių iš pavdo daromų mums prieštaičių.

Taigi, per tą laikotarpį buvo tai visa padaryta kaip geriausia buvo galima ir mes galime pasididžiuoti savo pastangomis bei darbais.

Kas toliau

Kiekvieno Lietuivio šventa pareiga turi būti prisidėti prie to mūsų darbo. Darbas nėra pelningas. Bet gyvenime vien tik pelnu tenkintis būtų tuščia ir neįdomu.

Chicagoj lietuviai kurie pritaria kad toks darbas bus ir toliau tęsiamas, privalo laikyti sau už pareigą remti mus. Ypatinai šiais krizio laikais, kada visiems sunku, sunku yra ir spaudos palaikymas. Prisidėkite kurie galite.

Kiekviena Lietuivio šeima turėtų būti "Dirvos" — "Liaudies Tribunos" skaitytoja. Buda mi skaitytojais jūs duosit progos savo jaunuosius susipažinti su Lietuva ir mūsų tautos istorija Anglų kalboje, ir kartu rasite gražių apysakų "Dirvoj". "Liaudies Tribunoj" rasit žinių iš Chicagos.

Todel mes kviečiame jus prisidėti prie mūsų ir kartu padėti dirbti tą darbą kuris bus į naudą jums ir visiems Amerikos Lietuviams. Mes užtikrinam jus kad "Liaudies Tribuna" išlaikys savo poziciją ir nepaisys jokių "didvyrių" kurie sugebėjo tik dūmus leisti visuomenei į akis, o neparodė jokio rimto darbo per daugelį metų savo gyvavimo.

Mes esam Lietuviai, mes turim būti Lietuviai, veikti bendrai, užmiršti tuos kurie sėja neapikantą mūsų tarpe!

dymas yra paprastas dienos nuotikis. Kriminalistų gaujų vadai žudosi vieni kitus už pirmenybės kiekvienoje plėšikiškoje šakoje, o policija pasidarė bejėgė su jais kovoti.

Washingtono ponai turėtų be atidėlioimo panaikinti prohibiciją ir sutvarkyti

svaigančių gėrimų pardavimą su pelnu valdžiai, o ne šmugelinkams.

Toiau, turėtų pasirūpinti kad bedarbių armija sumažėtų, o tą lengvai galėtų padaryti jeigu tik norėtų ir jiems rūpėtų šalies gerovė.

Tada nereikės bijoti jokių sukilimų nei komunizmo.

KAIP CHICAGOS LIETUVIAI SVENTĖ NAUJUS METUS

Chicago yra žinoma kaip Amerikos Lietuvių centras ir todėl bus įdomu bent trumpais žuožais pastebėti kaip toj Chicagoj Lietuviai sutiko 1933 metus. Paprastai pas Lietuvius Nauji Metai sutinkama su įvairiomis ceremonijomis, muzika, dainomis, šaudymais ir kitokiomis prašmatnybėmis.

Kadangi 1932 metai Amerikoje, kaip ir visame pasaulyje buvo vieni iš tų kurie nedavė nieko gero, todėl įdomu ar sutikimas 1933 metų turėjo kokio skirtumo nuo pirmiau įvykusių Naujų Metų švenčių.

Trumpai sakant, 1933 metus sutikusį žmonių masėse matosi kas tokio nepaprasto, nelauktino, netikro jų bėgyje. Ar ir naujieji metai duos ką gero ar ne tai klausimas, bet vistiek žmonės nors nedrąsiai iš jų labai daug ko tikisi.

Chicagoj kitados, kuomet buvo laikai geri, tekdavo pastebėti visi baliavodavo, visi turėjo daug draugų, visokių pažystamų ir tt. Bet šiuos metus sutinkant viskas buvo skirtinga. Tie kurie seniau turėjo draugų, jų dalinai arba visai neteko. Sena patarlė teisinga: "Turėk pinigų, turėsi draugų". O kas link tikrųjų draugų, kita patarlė irgi gražiai sako: "Tik nelaimėje pažinsi savo tikrus draugus".

Taigi, vieni Chicagočiai per daug linksmai sutiko naujus metus, kiti paskendę sielvarto bangose. Daugybė gi taip savidutiniškai, blaiviai, rimtai palaikė iki suėjo 12 valanda, ir nuėjo gulti.

1933 metai tėra vilties metai. Ar jie tas viltis išpildys sunku pasakyti. Bet visi laukia ko nors geresnio.

Bukime ramūs, geri laikai atėjo neprasyti, blogi laikai išeis visai netikėtai ir gyvenimo eiga prasidės normali.

Laimingų Naujų Metų Viesiems!

Vargo Lakštingala.

SVEČIAS. Per Kalėdų šventes Chicagoj lankėsi svečiai iš Washingtono, Dr. M. Bagdonas, Lietuvos Pasiuntinys sekretorius. Čia aplankė savo gimines ir pažystamus. Buvo apsištos rudos pas Kun. Albavicių. Praleidęs Chicagoj apie savaitę laiko grįžo Washingtonan.

Taipgi Chicagoj lankėsi pp. Bachunai iš Tabor Farmos. Teko nugarsti kad jie neužligo iškeliauja į rytines valstijas, dalyvaus Atstatymo Bendrovės suvažiavime.

MELROSE PARK, ILL.

A. L. S. Sąjunga rengia prakalbas Sausio 22 d., 3 val. po pietų, Vaichiono salėje.

Italiski Akordionai

ITALIAN ACCORDION CO.
1014 Blue Island Ave. Dept. F44
Chicago, Ill.

BANDITAI NUŠOVĖ LIETUVI

Gruodžio 30 d., penktadienį, du banditai užpuolė Kazimierą Laučių, 58 m. amžiaus, 2542 W. 46 place. Jin suvarė kelias kulkas, ir jis mirė vežamas ligoninėn. Kuomet banditai jį mušė, jo žmona ir duklė nebuvo prileidžiamos jam jokios pagalbos suteikti.

Sakoma kad vienas iš banditų yra jaunas Lietuvis, kuris jieškomas už policijanto nušovimą.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI

Buvęs "Draugo" redakcijos narys Kapt. P. Jurgėla įsteigė Chicagoj Lietuvių kalbos kursus. Jau atsirado būrelis studentų, visuomenės veikėjų ir net profesionalų, kurie nori išmokyti taisyklingos, gražios mūsų kalbos. Labai gražu kad mūsų inteligentai ir ypač universitetus lankas jaunimas rūpinasi gerai išmokyti savo tėvų kalbos-rašybos. Tuo turėtų susirūpinti ir kiti mūsų daktarai, advokatai, jaunimas ir ypač Lietuvių visuomenės veikėjai, kuriems sava gryna kalbaraišyba būtina reikalinga. Juk Lietuviųbės palikimas jokių būdu neįmanomas nemokant Lietuvių kalbos.

"Liaudies Tribuna" pataria Chicagočiams pasinaudoti ta proga. P. Jurgėla yra neseniai iš Lietuvos ir pilniausia pažysta mūsų naujausią kalbaraišybą. Pamokas duoda už labai mažą mokestį.

Informacijų apie tai kreipkitės į "Liaudies Tribunos" redakciją.

"BIRUTĖS" Koncertas Sausio 1 d. Lietuvių auditorijoje pavyko vidutiniškai. Žmonių buvo apie 400. Užteks ineigų lėšų padengimui.

SAKOMA kad Chicagoj esama 82,400 tuščių namų. Depresija privertė daugelį šeimų keltis į mažesnius namus arba kelios šeimos suėjo gyventi į vieną, palikdami kitus namus tuščius. Savininkai nuo to labai nukentė.

Labai sumažėjo Chicagoj ir gyvenamųjų namų statyba, beveik niekas jau nebudavoja namų išnuomavimui.

DEPORTAVIMAI. Imigracijos Inspektorius Chicagoj dštriktui sako kad 1933 meta's iš šios teritorijos deportavo 2,279 asmenis. Dar turi kelis šimtus asmenų kurie bus deportuojami trumpoje ateityje.

Kalbinkit savo draugus skaityti "Dirvą" — jie turės sau didelio pasitenkinimo iš jos.

ADVOKATAI

A. A. OLIS ir
R. A. VASALLE

100 North La Salle Street
Room 2211
Telefonas: RANDOLPH 0332
Valandos: nuo 9 ryto iki 5 vak.
3241 South Howard Street
Telefonas VICTORY 0562
Valandos nuo 7 iki 9 vakare.
OLIS — Antradi., Ketvirtadi. ir Šeštadi. vakarais.
VASALLE: Pirmadi., Trečiadi. ir penktadi. vakarais.

Galit Pamatyti visą Lietuvą tik už \$2.00

Skaitydami Dr. Margerio knygą

AMERIKIEČIO ĮSPUDŽIAI LIETUVOJE

Tai didelė, graži ir begalo įdomi knyga apie Lietuvą. Ji turi 429 puslapius ir daug paveikslų. Irišta i stiprius Lietuvos audeklo aparatus. Jk skaitydami tikrai jausitės Lietuvoje esą, viską matą, su nuoširdžiais Lietuvos žmonėmis besikalbą ir švelniu Lietuvos oru bekvėpuoja. Tiesiog šventas jausmas prikalumas įsigyti ją; dar daugiau — nupirkti ją savo giminėms bei draugams kaip rečiausią ir labiausia brangintą dovaną. Knyga kaštuoja tik \$2. Pinigus siųskit money orderiais arba registruotame laiške. Adresuokit DR. MARGERIS, 3325 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Dienos Klausimais

KAS IŠ TOS RUSIJOS IŠEIS?

Sovietų carai su pabaiga 1932 metų užbaigė savo taip pramintą "penkmetį" Rusijos industrializavimo: penkių metų bėgyje paversti visą šalį mašinų šalimi, kad galėtų visą pasaulį išvartyti iš biznio ir kapitalistus subankrutyt. Norėjo parodyti kitų šalių darbininkams kad štai va Rusija turi darbų, dirbtuvių kaminai ruksta, dirbtuvės užia, o pas jus viskas stovi.

Bet štai ko sulaukė: šiandien Rusija susidurus su didžiausia stoka maisto negu kada buvo kelių metų bėgyje. Dabar griebiasi visokių priemonių išsigelbėti nuo bado, bet tie gelbėjimosi būdai gali užnerti virvutę komonizmui ant kaklo.

Kaip Lietuva, pradėdama savo laisvą gyvenimą padarė klaidų, taip padarė klaidų ir Maskvos carai. Mat, kudiškis iš mažų dienų nepataikys nieko padaryti taip kaip reikia atlikti suaugusiam, patyrusiam žmogui.

Bet Lietuvos klaida lyginant su sovietų carų klaida buvo mažiukė. Lietuva manė kad įkurus universitetą, gimnazijas, kunigų seminarias, priedui dar įsteigus kelis vienuolynus (prie kr. demokratų, kurie pradėjo šalį tvarkyti) ir to jau užteks. Bet Lietuva ukiu šalis, ir tuoj paaiškėjo kad nebus naudos iš akademikų, reikia tokių kurie nusimano apie žemę. Na ir pradėjo klaidą taisyti. Lietuva dėl savo klaidos nenukentėjo.

Bet Rusija — net kaip. Rusijai reikėjo to paties kaip ir Lietuvai: pradėti iš apačios, gerinti žemės ūkį, kad turėtų ką pavalgyti, o kada pilvai pilni, gali durnavot, daryt visokius "socialius eksperimentus".

Bet Maskvos carų sapnai buvo pradėti viską iš dešus, ir viskas tas iš dešus nupuolet ir sunkiai Rusiją prislėgė: prislėgė ne tik carus ir jų gizeles, bet visa šalį.

Štai pav. ką sovietų carai padarė: jie sutvėrė Rusijoje šimtą naujų miestų, kaip Magnetogorsk, plieno centrą (kam Rusijai reikia tiek plieno?), Dnieprostroy — kur turi būti didžiausia pasaulyje elektros gamykla (kam Rusijai tiek elektros reikia?). Ir tt. ir tt.

Jeigu tik pusę tiek pinigų būtų išdėję ant pagerinimo ūkių ir aprūpinimo kad žemė duotų geresnį derlių. Rusija, kur žemė labai derlinga, būtų turėjusi maisto net per daug. Amerikoje ir depresijos laikais maisto yra per daug, nes ūkiai gerai pastatyti. Ukininkai turi beveik dykai viską atiduoti arba kiaulėms šerti (ir kiaulės pigios) ir čia badas iš maisto pusės niekados negresia. Tegul tik valdžia paima viską taip kaip sovietuose daro, visiems ištėks. O sovietuose ir prievarta atima ukėse išaugintus produktus ir vistik mažai.

Taigi, Rusijos industrializacijos manija nors atsiekė didelį vaisių, nieko gero nedavė, tik padarė žmones alkanesniais.

Dabar sovietų carai visame kaltina kaimiečius maisto gamintojus, ir vietoj pagelbėti jiems (pradėti iš apačios) dar su didesniu žiaurumu atsisuko prieš ukininkus, norėdami priversti kad

jie iš žemės kastų maistą ir duotų proletariatui kuris suvarytas dirbti bergždžius darbus — statyti fabrikus kurie nereikalingi.

Ukininkų neprivers padaryti maisto daugiau negu jie, nemokyti ir be jokios pagalbos, gali iš žemės gauti. Negelbės ištrėmimai ir šaudymai nužiuorėti "kaltininkų" kurie bando "sulaukyti" tų carų įsisapnuotą burbulą.

Gegužis vis tas pats žemas Politikierius?

Pereitam SLA. seime Gegužis nusizemino tautininkams iki kulnų kada matė jog gali pralaimėti prezidentystę. Net sakė kad Vitaitis jį suvytė ir kad jis su Vitaičiu daugiau nesibičiuliaus. Bet štai įvyko rinkimai SLA. sekretoriaus. Gegužis rėmė Vitaičio kandidatą Viniką, nors žino kad prieš Viniką yra skundas už suklavimą mokesčių knygelės. Gegužis eina išvien su Gugiū, socialistu, ir sandarietis Mockus irgi remia Viniką.

Iš to paaiški kad kaip Gegužis taip ir Mockus neparodo tautininkams gerų norų, nors tik per juos buvo išrinkti.

Ar tai vis ne tąsa tos pačios "komedijos" kuri įvyko SLA. centre kada Vitaitis norėjo padaryt raštinėje "savo tvarką"?

Sekretoriaus neišrinkta, nes balsai stovi trys už Viniką, trys prieš.

Gegužis tada paskyrė Vi-

taityt sekretorium iki Kovo mėnesio.

Išrodo kad Gegužis, Gugiis ir Vitaitis turi kokį tai išrovimą laikyti įsikibus į Susivienijimą, nors Gegužis jau dešimts metų kaip "žada nekandidatuoti"....

Lietuvos Pasiuntinybės Memorandumas

Kaip didžiosios valstybės kurios skolingos Amerikai, taip ir mažutė Lietuva prastė Suv. Valstijų vyriausybės atidėti mokėjimą išpuolamos skolų dalies Gruodžio 15 dieną. Tuo reikalu Lietuvos Ministeris gerb. B. K. Balutis įteikė S. V. Valstybės Sekretoriui Henry L. Stimson atitinkamą Memorandumą. Žinoma, Lietuva buvo pasiryžus mokėti skolą kad nesusiepti savo gerą vardo ir nepasirodyti jog laužo padarytas sutartis. Jei mokėjimas būtų atidėta, ant tiek mūsų šaliai būtų buvę lengviau.

Memorandumas datuotas Gruodžio 9 d. Jo kopiją Angliškoje kalboje redakcija turi, bet dėl jo ilgumo talpinti negalima, prie to, jis skaitytojams neįdomus, nes jį skaitant reiktų studijuoti.

Gruodžio 15 d. gerb. Balutis gavo iš S. V. Valstybės Sekretoriaus atsakymą į tą Memorandumą, kuris kalba labai apgalvotais žodžiais ir pasako kad skolų mokėjimo atidėjimas negalimas, nors visame kitame, sako Suv. Valstijos stengsis kooperuoti su Lietuvos Vy-

riausybė padėties pagerinimui, prekybos atnaujinimui ir kainų sustiprinimui.

Gruodžio d. gerb. Balutis sumokėjo S. V. Iždo Sekretoriui \$92,386.01.

Kodel Lietuviški Rašytojai Vargsta

Šiaip ar taip, Lietuvos rašytojams reikia kovoti — ir kovoti dikčiai — už tautinės literatūros įgyvendinimą visuomenėje. O gal nereikia kovoti, gal tik reikia, palikus senąją gentkartę į šalį, imti mokinti jaunuosius mylėti savo literatūrą. Senieji, kuriuose dar atsidoja sena Rusiška kultūra, sunku perdirbti skaityti Lietuviškai, arba tikėti kad savi rašytojai yra geri. Pas Lietuvius per laikus buvo paprasta skaityti gerą tą kas svetima, o neigti viską sava.

Mes nors ir iš toli užjūryje, padėsime jums kovoti už platinimą tautinės literatūros. Mes tuo labai suinteresuoti, nes "Dirva" pašvenčia daugiausia vietos ir pastangų tautinę literatūrą platinti ir skiepyti žmonėse jos svarbą.

"Dirva" turi daug skaitytojų Lietuvoje, turi daug jaunosios kartos literatų, kurie "Dirvą" seka ir patys į ją pasireiškia savo tautinėje, Lietuviškoje kuryboje. "Dirvoje" nėra vietos jokiems verstams iš kitų kalbų romanams, kurie gal but taip pat skaitytojams patiktų kaip ir tautinė literatūra, jeigu šios nebutų duodama.

Jau vien tik "Dirvą" sekama Lietuvos jaunuomenė pripras prie tautinės literatūros ir kaimas dalindamasis kas savaitę gaunamą "Dirvą", ją skaitydamas jau nenupirks kokio nors "romano" versto iš Vokiečių, Rusų ar Lenkų kalbos. Jei neturėtų ką skaityti, tikrai imtų anuos.

Amerikos Lietuviai irgi gali pagelbėti Lietuvai įgauti daugiau noro laikyti savo literatūros išrašant savo giminėms "Dirvą". Tiesiog skandalinga kada Lietuvos žmonės nuodijami kokiais ten švėtimais 'raštais' ir daugiau žino apie kitas šalis, jų žmonių "gyvenimą", miestų apsiėjimus, negu apie pačius Lietuvius.

Taigi, Lietuvos jauni rašytojai, nenusiminkit bet širbkit, o ateis laikas kad visuomenė į jus atkreips akį ir jus kurinius skaitys.

BUČYS PAS HOOVERI

Washington, D. C., Gruodžio 19 d. Lietuvos Ministeris p. B. K. Balutis perstatė Suv. Valstijų Prezidentui p. Hoover'ui Marijonų Generalį viršininką Vyskupą Petrą Bučį. Audienija truko apie 15 minutų.

Gruodžio 20 d., Vysk. P. Bučiui pagerbti, Lietuvos Ministeris p. Balutis surengė Pasiuntinybėje pietus, kuriuose be garbės svečio Vysk. Bučio dalyvavo Apaštališkas Delegatas Arkivyskupas Biondi, Suomijos, Airijos, Albanijos ir Čekoslovakijos atstovai, Katalikų Universiteto Washingtono Rektorius Msgr. James H. Ryan, Georgetown University Washington Prezidentas Rev. Coleman Nevils, S. J., Msgr. Bernardini, Senatorius D. Walsh ir eilė kitų svečių.

SKAITYMAI

KAIP SVETIMTAUTIS APRAŠO LIETUVĄ

(Vertė V. S. Jokubynas)

(Tąsa iš pereito num.)

Lietuvos Kunigaikščiai

Ir nedaug tuomi kas laimėta 1230 m. kada Kryžiaus Vyčiai, kitaip žinomi kaip Teutonų Ordenas Prusijoje pradėjo kruviną krikštą, užtiesiant pamatą Vokiškai valstybei, ant nelaimingų žmonių kapų ir namų griuvėsių. Apie ketvirtą dalį šimtmečio emė susilpninimui pagonų narsumo ir stiprybės, net kol 1256 m. Teutonų Ordenas įsiveržė į "sukrikščionintą" šalį, užklotą rukstančiais griuvėsiais ir nesuskaitomomis nelaimėmis. Dabar pergalėtoms liko liuosas kelias tėt kampaniją proselitizmo prievartai į vidurinę Lietuvą.

Lietuviai šiaurėje turėjo savo kaimynus Letus, kurie buvo apgyvenę tokį plotą žemės kaip ir šandien. Ir čia Popiežius siuntė kryžieivius, panaudodamas kaip savo įrankį, Livonijos Ordeną, kuris dar buvo žinomas kaip Kristaus Kareivių Brolija ir vėliau Kardo Vyčiai. Letai kaip ir Borusai, tapo sukrikščioninti kardu ir apkrikštyti krauju; be to dar kryžieiviai čia pasipilė žemiško turto daugiau negu pasirupino naujų krikščionių dušios išganymu. Su 1235 metais Livonijos Ordenas užkariavo visą Letų žemę kartu su didesne dalimi Estonijos ir Kuršės dalimis.

Rusijos Kryžiaus Vyčiai susitarė su Teutonų Vyčiais uždaryt vidurinei Lietuvai išėjimą į jūrą per Klaipėdą. Dabar Lietuviai užpildinėjami Vokiečių vakaruose, Rusų rytuose ir Lenkų pietuose, buvo priversti užmiršt visus savitarpinius barnius ir vienyti savo spēkas gynimuisi nuo užpuolikų. Sutikimui šito krizio atsirado gabus vadas, ypatoje Didžio Kunigaikščio Rimgaudo, kuris sugebėjo pasekmingai sutraukti iškrikusias gentis ir suliet jas į vieną bendrą tautą. Jis sulaukė užpuolikus pietuose, vakaruose ir rytuose, ir juos išvijo iš savo šalies ruožų. Jam mirus jo ipėdiniu likosi Ardvilas, kuris iš Totorių jungo išliuosavo Rutėnus ir Ukrainus.

Ardvilo ipėdinis Mindaugas Lietuvą valdė suvirš 20 metų. Jis buvo pirmas Lietuvos valdovas priėmęs krikštą; jis ir jo dvaronys tapo apkrikštytami 1252 m. kuomet Lietuviai abelnai tepriėmė krikštą apie šimtu metų vėliau. Atžymėjimui Didžio Kunigaikščio krikšto, Popiežius atsiuntė jam karališką vainiką ir viešą, raštišką pripažinimą Karalium.

Mindaugas mirė žudystos auka. Jo mirtis buvo priežastimi naminių karų, kurie padrasino Teutonų Ordeną vėl veržtis į Lietuvą. Ir Lietuviai vėl turėjo vienytiis gynimuisi nuo užpuolikų, vadovaujant jau naujam vadui, vardu Vitenis, kuris pasekmingai nugalėjo Kryžiaus Vyčius Treidos paupiuose. Vitenio ipėdiniu buvo Gediminas, gal but vienas iš gabiausių Lietuvos valdovų. Jis pats krikšto nepriėmė, bet jo valdžioje buvo pavyzdinga tolerancija ir išmintinga tvarka. Įsteigdamas savo sostinę Vilniuje, šitas išmintingas valdovas visoje savo šalyje paskleidė Vakarų civilizaciją. Vienuoliai, dailininkai ir kiti specialistai buvo pakviesti žmonių lavinimui ir švietimui. Prekyba su išlaukiniais pasauliu buvo praplėsta. Krikščionių bažnyčios dygo greta pagonių šventynių. Nesulaikdamas pasekmių iš savo atsisaukimų į Popiežių kad tas sudraustų Teutonų Ordeną nuo puldinėjimų Lietuvos, Gediminas pats išsirengė į karišką žygį ir Teotonus sugrūmė. Savo valstybę jis praplėtė rytuose iki Dnieprui ir pietuose iki Juodųjų jūrų. Mirė mušio lauke, 1341 m.

Algirdas ir Keistutis

Gediminui mirus, jo du sūnus, Algirdas ir Keistutis, susitarė šalį valdyt bendrai. Vyresnysis, Algirdas, pasiėmė valdyt rytinę valstybės dalį, su sostine Vilniuje, gi Keistutis pasiėmė valdyt vakarinę Lietuvą, nuo Kauno. Keistučio žmona Birutė pirmiau ištėkėjimo buvo vaidilutė, prižiūrėjus Sventą Ugnį. Valdoma dviejų brolių, Lietuva gyveno auksinį amžį. Iš mažos, miškuotos valstijos ji išsiplėtė į plačią valstybę, siekiančią nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų ir nuo Nemuno iki Maskvai.

1377 m. Algirdui mirus, jo sūnus Jogaila užsimanė liktis pats vienas visos Lietuvos mistru, prie ko jį gundė pelnagodis ir buklus Teutonų Ordenas. Tat jis savo dėdę Keistutį ir jo sūnų Vytautą suėmė ir uždarė Krėvos pilies kalėjime. Po kelių dienų Keistutis buvo urve nusmaugtas. Šitos žudystos žinia sujudo visą Lietuvą, ir Jogaila buvo priverstas pats lydēt savo dėdės lavoną į Vilnių, kur lavonas, sulyg tautos papročių, sėdintis ant šarvuoto žirgo, buvo sudegintas.

Vytautas pabėgo iš kalėjimo ir išsaukė Jogailą derėtis dėl Keistučio nužudymo. Jogaila tapęs jau Lenkijos karalium, vesdamas Lenkijos karalaite, 15-metinę Jadvygą, vengdamas Vytauto keršto, pavedė jam valdyt pietinę dalį Lietuvos, kaip atlyginimą už jo tėvo nužudymą.

Jogaila vesdamas Lenkijos karalaite, buvo prižadėjęs Lenkams prijungti Lietuvą prie Lenkijos, padarant taip vadinamą Uniją, kaip kad tokia Unija apie per šimtą metų buvo tarp Švedijos ir Norvegijos, ir šandien kad yra tarpe Danijos ir Islandijos. Lenkijos įtekmė į Lietuvą veržtis per jauną karalienę Jadvygą, dievobaimingą Romos katalikę, kuri nuolat gundė savo vyrą platint krikščionybę, priverstinai naikinant pagonų šventenybes. Ta jos įtekmė vienok neįveikė greitai Žemaičius, ir Žemaičiai dar ilgai garbino savo senuosius dievus.

Tuomkart Vytautas išnaudojo savo progas. Jis pristatė prie tinkamos progos, užėmė Vilnių ir iš jo išvijo Lenkijos kareivius su kuriais jo broliaus valdė miestą, ir pasiskelbė save visos Lietuvos valdovu. Kelių metų bėgyje jis pasidarė galingiausiu kunigaikščiu visoj Europoj.

Kada Teutonų Ordenas vis dar nesiliovė veržęsis į Lietuvą iš vakarų pusės, Vytautas pasiryžo padaryt tam galą. 1410 metais jis Žalgirio (Gruenwald) laukuose sumušė Vokiečių kariautojus ir tuomi galutinai sunaikino jų obalsį "Drang nach Osten". 1421 m. Žemaičiai atsižadėjo pagonystės, ką Aukštaičiai buvo padarę jau 30 metų pirmiau, ir dabar jau visa Lietuva buvo krikščioniška valstybė, ir "tikybos platinimas" jau negalėjo buti gundymu Lietuvos piktiems kaimynams kad veržtis į Lietuvą.

(Bus daugiau)

SAPNINYKAS

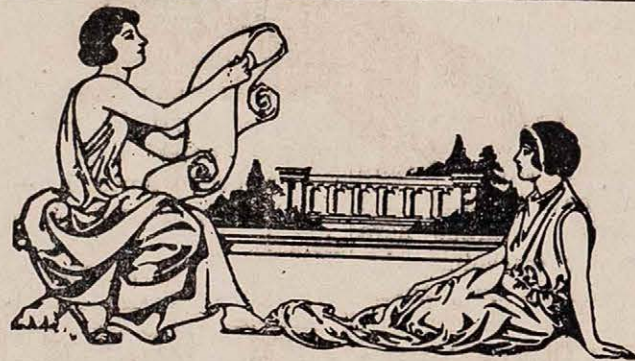
Didelė knyga, su šimtais paveikslų, išguldanti visokių sapnus. Tinka turėti visuose namuose. Kaina 75c.

VALGIŲ GAMINIMAS ir Namų Prižiūrėjimas

KAINA TIK \$1.00.

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi rūpintis ir vargo su gaminimu valgių, privalo įsigyti šią naudingą knygą. KAINA \$1.

Reikalaukit "Dirvoje"

DUOKIT

Duokit man gėlynų plotus,
Duokit gėlių vainikus,
Vargu mano jaunai širdžiai
Jų glėbyje linksniau bus!
Duokit man sidabro kalnus,
Duokit auksą ir perlus,
Bet vargu mano širdžiai
Tuose turtuos' linksniau bus.
Duokit man gražiausius rumus,
Duokit vilas ar pilis,
Vargu jų šaltam glėbyje
Džiaugsis sužeista širdis.
Jūs prikelsit man iš kapo
Meilę mirusios širdies
Ir jai duokit nors šėselį
Šventos meilės—jos ugnies!

Jonas Morkunas.

SUDIE

Ir tu, širdie, šandien nuliudus
Sugniaužta ilgesio gilaus,
Nebeklausai dainų jaunimo,
Nei juoko skambančio linksmaus.
Ir tau šiandieną liudna yra,
Nerimsti ilgesio audroj,
Kai man vien ašaros tik byra
Ir skausmas daužosi sieloj....
Jei tu, širdie, taip nemylėtum,
Ir aš nejausčiau tų skausmų
Kurie del meilės man supynė
Vainiką draskančių jausmų.
Ir tie jausmai meilės pašėlę,
Tave pravirkdė jie, širdie!
Tai tu raudok... raudok kaip jura.
O aš sakau jau jai — Sudie!

Jonas Morkunas.

Merunas

JUODO KARŽYGIO SUNUS

Rašo K. S. Karpus

Gerbiami Skaitytojai ir Skaitytojos Amerikoje, Lietuvoje ir kitose šalyse kur tik "Dirva" pasiekia: Su šiuomi prasideda senai žadėta ir plačiai skelbta K. S. Karpiaus-Karpavičiaus legendarė apysaka "MERUNAS", iš garsių Vikingų laikų. Ši apysaka apims laikotarpį 825 iki apie 860 metų — taigi apie 1050 metų atgal, kada įvyko garsus — bet užmirštas — anų dienų mušis prie Apuolės (arti šių dienų Skuodo, Mažeikių apsk., nepertoli Baltijos pajurio). Įžanga į tą apysaką padaro ma smulkesnėmis raidėmis, o pati apysaka eis paprastomis stambiomis raidėmis ir bus lengva skaityti. Prašome butinai pašvęsti laiko paskaityti atidžiai šią įžangą, kuri jums palengvins supratimą pačios apysakos. Sekit "Dirvą", sekit "Meruną", nes skaitymo bus mažiausia porai metų. Šiame veikale autorius sudėjo didžiausią savo kurybos vaizduotę, ir kadangi dalykai kokie šiame kurinyje eisis, dėsies jums žinomose vietose, po plačią Lietuvą, o ne vienoje kurioje dalyje, skaitymas tuo bus įdomesnis. Plačiau apie šio veikalo tikslą rasite skaitydami Įžangą.

MERUNAS

Juodo Karžygio Sunus.

Į ž a n g a

Pažvelgkime į Istoriją. Barbarai iš mažai žinomų šiaurės, vadinamus Skandinavija, ir iš Danijos, tarp penkto ir dešimto amžių patapo garsūs savo žiauriais žygiais; jie, tik kokia plėga, pasiekė net tolimiausius pasaulio kraštus. Tie plėšikiški žmonės buvo žinomi vardu Vikingų, kurių svarbiausias tikslas buvo bastytis jūromis — ir jie jūrą pakankamai turėjo — po visas pasiekiamas šalis ir plėsti, retai užvaldyti. Tarp jų pačių, tais laikais plėšimas buvo laikoma garbingu darbu, ir narsieji jūrų plėšikai liko apdainuoti jų skaldų kaip kokie karžygiai. Svetimiečiai gi jie buvo žinomi kaip "plėšikai", "užuoliukai", "grobikai iš jūros".

Jie lankėsi ne tik šalyse skersai Baltijos jūrą — žemaitijoje, kurse ir kitur, — bet per Rusiją pasiekė Juodąją jūrą ir garsų Byzantiumą, o į vakarus vykdami nusirė į Frankų, Anglų, Airių, Ispanų žemes ir net į Afriką ir Italiją tolimose pietuose. Jie šiaurės vakaruose atrado salas Islandiją, Grenlandiją, ir pasiekė Amerikos pakraščius, bet ir ten kodel tai neįsivyveno, kaip neįsivyveno kitose savo užpuolose šalyse. Visur jie lankėsi tik plėsti ir žudyti.

Nors Vikingų vardu vadinosi Danai, Norvegai ir Zuvėdai (Svedai), tačiau jau ir anuose senovės laikuose jie neveikė išvien, bet kas sau, ir tankiai kariaudavo vieni prieš kitus.

Danai ir Norvegai laimėjo dideles kolonijas Anglų ir Frankų žemėse, gi Svedai Lietuvoje, Prūsijoje, Pomeranijoje, Vendijoje, Kurse, ir tolyn į rytus Rusijoje. Bet tas nereikia kad Danai ir Norvegai neapsilankydavo Lietuvių žemėse: jau tik pabaigoje Vikingų galybės dienų, Danų-Anglų valdovs Kanutas Didysis buvo atplaukęs užkariauti Lietuvą, ir keliais metais po jo — Norvegų karalius Olavas Šventasis, kurį Kanutas, užvaldęs Norvegiją išvyjo iš jo šalies, buvo atplaukęs į rytinį Baltijos kraštą pagonų krikštinti, bet irgi išvytas (apie tai aprašau savo apysakoje "Baltijos Aras").

Per Daniją, devintame amžiuje, pradėjo ateiti iš pietų į Skandinaviją krikščionybė. Ji Skandinavuose vietos rado panašiai kaip ir tarp Lietuvių: su vargu ir palengva. Nors vienas valdovas ją priėmė, po jo kitas užstodamas atmesdavo ir grąžindavo pagonybę, išgraudamas kas krikščioniško buvo pastatyta. Toks tik skirtumas kad dar per kelis šimtmečius Lietuviai atkakliai su krikščionybės skleidėjais kariavo kuomet Skandinavai jau buvo apsikrikštiję.

Einant prie Lietuvių santykių su Vikingais, įvairių kaimyniškų tautų istorijose randame pamėnėjimų ir apie Lietuvius tais laikais. Jau septyntame amžiuje, kaip sako mūsų istorikas Simanas Daukantas, vienas Zuvėdų karalius, Ivaras, atplaukęs pavergė visus žemaičius, kurie vėliau, viespataujant kitam Zuvėdų karaliui, smarkiai sukėlė prieš atėjūnus ir jų atsikratė.

Aštuntame amžiuje kitas pragarsėjęs Danų karalius Vikingas, Ragnar Lodbrok, buvo nukeliavęs į tolimą Rusiją, į Biarmiją (dabartinė Permija), bet užėjus blogiems orams kareiviams išsirgus ir išmirus, netekęs arklių, pats vos gyvas išlikęs, grįžo link Baltijos jūros. Parėjęs į žemaitiją ir Kuršą, kur buvo apsigyvenusių jo vientaučių ir kur vis naujų atplaukinejo, surinkęs naują kariumenę vėl grįžo į Biarmiją ir ją užkariavo.

Stiprias savo "sislas" arba sodybas Vikingai palaikė įvairiose dalyse Baltijos pajuriu; viena tokia buvo Rusnės srityje, prie ištakos Nemuno į Kuršių jūrą, kita buvo toliau į šiaurę šių dienų Klaipėdos srityje, kitos dar šiauriau, Kurse, Estijoje ir Suomijų užlajos pakraščiais.

Rusnės Vikingai Slavų buvo vadinami Rus-Variagais. Iš tos srities pas juos nuvyko Rorikas su savo broliais valdyti Slavus. Rorikas buvo Danas, kaip liudija Dr. T. D. Kendrick, M.A., Britų Muzejaus padėjėjas prie senovinių liekanų, savo knygoje "A History of the Vikings" (išleista 1930 m.). Rorikas galėjo būti vienas iš vadų, ar paskiau pragarsėjęs tokiu, kuomet iš Danijos burliai jaunimo turėjo išeiti svetūr duonos įieškoti, ir apsiuvo Nemuno-Kuršių jūros srityje.

Štai ką istorija sako apie tą Danų išsidanginimą svetur: Valdant Danijoje Harde-Knudui (kiti istorikai sako Lothe-Knudui), pirmoje pusėje devinto amžiaus, Danijoje kilo badai, ir buvo nuspręsta traukti burtus, kad iš trijų suaugusiųjų sun vieną išskelbta į Ostrogartiją (taip tada Danai vadino žemes rytinėje Baltijos pusėje). Dr. J. Šliupas sako: "Tie žmogžudės, atvykę į Prūsus, žemaičius ir Kuršą, plėšė, žudė tenbuvius, ir galiausiai apsigyveno."

Simanas Daukantas tą Danų žygį apsakė romantingiau: "Trečia dalis Danų bernų susitarus išsidangina į žemaičių kraštą ir tenai gyventojus užpuola, pasalomis vyruos išžudodo ir su jų žmonomis apsipaciavę, įsigyvenę, nutausta ir užmiršta savo pirmesnius namus."

Taigi matome kad šimtmetis po šimtmečio be paliovos ejo Danų ir Zuvėdų Vikingų plauki-

mas į Lietuvį žemes, į rytinį Baltijos kraštą, ir Lietuviams su jais nuolat reikėjo įvairūs reikalai ir net smarkios kovos pernešti.

APUOLĖ ISTORIJS SVIESOJE

Apie 853 metų į žemaitiją atplaukė kitas Danų karalius, Horiakas, kuris nors paėmė penkias piliis, bet tas žygis jam buvo nelaimingas, nes žemaičiai susituokę smarkioje kovoje jį sumušė, išnaikindami jo visus kareivius ir paumdami veik visus jų laivus, tik pats karalius vos gyvas paspruko.

Vos spėjus Danams pasišalinti, ant privargusių gyventojų užpuolė šiaurinės Zuvėdijos karalius Olavas iš Birkos. Olavas atplaukė su daugybe laivų, užėmė didelę pajurio pilį Gruobyną ir su dideliu grobiu paleido daug laivų atgal į Birką. Pats gi su likusiais kareiviais leidosi į krašto gilumą iki atsibastė prie kitos stiprios pilies, Apuolės, netoli dabartinio Skuodo, ir po aštuonių dienų apgulimo, tą pilį paėmė.

Olavas buvo pagarsėjęs savo plėšikiškais žygiais Kurse ir žemaičiuose. Tuo pat laiku Upsalio valdė kitas Zuvėdų karalius, Erikas, irgi žinomas savo žygiais ir užpuolimais Baltijos rytinių kraštų, bet šis daugiau veikė žemgalijoje, Estijoje ir Suomijoje.

Jau pirmiau buvo paminėta apie Vikingų keliones ir užkariavimą Biarmijos su žemaitijoje surinktais kariauninkais. Taigi, Vikingai naudojosi Lietuva kaip tiltu savo kelionėms į pietinę Rusiją, nors kiti ten vykdavo per Suomiją užlają. Vikingai-Variagai buvo išmūsti iš Rusijos, bet Slavai nesusitaikydami tarp savęs vėl pakvietė kelis Vikingus vadus atgal į savo žemę ir leido jiems būti valdovais ant savės. Taip už aštuonių metų po Apuolės sunaikinimo (862 m.) Vikingai įkūrė Rusijos valstybę. Tai buvo trys broliai: Rorikas, Sineus ir Truoras.

Kad Vikingai nebuvo pastovės užkariautojai — ar iš savo nenoro ar iš neišlaikymo ir pralaimėjimų, — liudija ir tas jog jie pakartotinai vyko į Sambių-Lietuvių-Zemaičių-Kuršių žemes (kaip ir į kitas jūromis pasiekiamas šalis) ir vis išnaudo jas užpuolė ir užkariaudavo.

LIETUVIAI IR JURA

Keistas išvadas galima daryti iš to istorinio fakto kad nors Lietuviai-Zemaičiai ilgus-ilgus šimtmečius pajurių gyveno, su jūros priešaiais kovojo, ir nors neleido jiems užsilikti savo žemėse, patys sau jūroje nieko neužkariavo, neliko jūriniais žmonėmis ir net užmiršo apie jūrą savo pasakose...

Kiek galima ir reikalinga, ši apysaka paremta ant istorijos, ypač kas liečia Vikingus. Gaila kad apie pačių Lietuvių vadus niekur neradau nieko paminėta; niekur jų laikų istorija nepaminė jokie Lietuviško vado vardo, išskyrus atsitikimus kokie Lietuvių žemėse tuo metu dėjosi. Vikingų istorijos medegos yra įvairios, nes Skandinavų praeitis gausiai buvo užkorduota įvairiose sagose-padavimuose ir kaimyninių kulturingesnių tautų raštuose. Mūsų pusei, savo apsakos asmenis turėjau sutverti savus, kas apysakai pavelytina, o skaitytojai sudaro įdomumo.

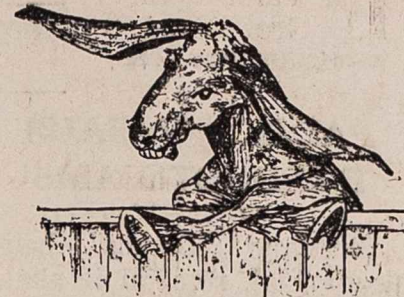
Lietuvių istorijos medegą imu iš Dr. J. Šliupo "Lietuvių Tauta" ir Simano Daukanto "Lietuvos Istorija". Jie abu paduoda mūsų bočių santykius su Vikingais ir pažymi tam tikrų laikotarpių didesnius nuotikius. Tą patį ką pasako šiedu mūsų istorikai, užėmu ir Skandinavų tautų istorijose, tik daug plačiau ir net su vietų nurodymais-žemėlapišiais kaip savo kraštų taip ir Lietuvių ir kitų, su kuriais tik Vikingai reikalų turėjo.

Viskas ką radau knygoje, ir dadėjus atradimą Apuolės griuvėsių, sudaro gerą-turtingą pagrindą šiai legendai-apsakai subudavoti. Šios apsakos tikslas yra iškelti Lietuviių narsumas, nes be to mes butume buvę išnaikinti, o ir šiandien esam nepriklausoma, gyna tauta, be jokių žymių anų laikų Vikingų likučių savyje. Tų laikų žmonių laimėjimas buvo pamatu ant kurio vėliau susikūrė Lietuvių-Zemaičių galinga valstybė, prieš kurią drebėjo Lenkai ir Rusai, kuri atlaikė didžiausius visų laikų žiaurusus Tororius ir geriausia išlavintus Vakarų Europos riterius kryžiečių rubuose.

Istorikai apysakai užtenka tik nuotikių ir nuoveikių, ir nereikia tikrųjų asmenų, ar jie istorijoje paduodami ar ne. Istorinė apysakai leista autoriui sutverti savus asmenis ir pastatyti juos šale tikrųjų istorinių asmenų, kur yra toks reikalas, arba sutvertieji asmenys gali veikti visai savistoviai, nors istorijoje ir būtų (arba yra) tam tikri žinomi asmenys.

Šioje apysakoje tik tas ir liko daryti. Anglai turi pasaką apie "Karalių Arturą" (iš 6-to šimtmečio) ir Frankai turi "Rolandą" (iš 8-to šimtmečio). Studijuojant tuodu veikalu, įgavau mintį sutverti ką nors panašaus Lietuvių literaturoje, nepamėgdžiojimas kitų tautų tokių kurinių. Pamėgla bus kitokis tuomi kad anos dvi apsakos sukasi apie garsius žinomus valdovus karalius, kaip pav. būtų jeigu rašyčiau iš laikų ir prieti-

PER TVORĄ PASIDAIRIUS

Nauji Metai — Naujos Bėdos

Labai didelė nelaimė Spykyzėj nutiko: Vos už drinkus užmokėjau "Sausieji" atvyko.

V.

Gerų žmonių galima rasti tik kapuose.

Žmogau! Pažiūrėk blai vom akim į smuklę — ir pamatysi pragarą!

Isimylėjęs vyras panašus degtukui: kai tik užsidega, galvos netenka.

Ponios Zosės "raštai" vėl užteršė "Sandarą".

Ale aš dabar noriu paklaust ar ta Zosė moka rašyt? Kiek aš gavau nuo jos raštų, visi buvo rašyti jos diedo, Stasio Vitaičio (gerbiamo "Tėvynės" red.).

Jeigu taip tai aš noriu paklausti kodel gerb. redaktoriaus pasilindęs po savo bobelės šlebutė varo savo pur-

kių mūsų Mindaugo, Gedimino, ar Vytauto. Bet apie laikus kuriuose šie minėti mūsų tautos valdovai gyveno yra ir taip daug prirašyta ir tie laikai yra mums per daug žinomi.

Mano tikslas yra iškelti senovę — tolimą praeitį, nors savais sutvertais karžygiais, kadangi tuose laikuose, kaip jau sakiau, istorija nepaminė nei vieno kurį galima būtų vardu pavadinti ir prie jo kitus asmenis pristatyti.

Jeigu mūsų tautos istorija būtų skurdi-neturtinga, negalima būtų pagaminti to ką užsi-briežiau. Pritaikymas "Arturo" arba "Rolando" mūsų tautai būtų tuščia pastanga ir būtų kalba apie nebučią dalyką. Tada geriau tiktų tuos veikalus išvesti tiesiog kaip jie yra, nes tai yra savaimi puikus kuriniai romantiškos literatūros srityje. Pamėgdžioti jų karžygius ir jų istoriją mums būtų bergždžias dalykas, nes jų buvo kitoks gyvenimas ir kitoki reikalai.

Mes turime užmirštus Vikingų laikus su jų garsiais ir kruviniais žygiais, kuriuos tyrinėdamas ir pasiėmiau apie juos rašyti.

Sis mano kurinis yra grynai savas, Lietuviškas, tik tos pačios rusės legendarės romantikos veikalas. Kaip vienai tautai buvo galima pasigaminti sau Tautos Himną ir yra leistina kitoms tautos pasigaminti sau himnus, neprimetant jog tai yra pamėgdžiojimas anos tautos, taip ir ši kurinį imant nebus pamato sakyti kad tai pa-

1933	KALENDORIUS	1933
Sausis-January		
Sekmad.	8	Severinas. Nemira, Velotas, Aleksota
Pirmad.	9	Marcijonas. Algis, Angonita, Gabija
Antrad.	10	Vilimas. Ragailė, Ginvilis, Jorigis
Trečiad.	11	Veronika. Gryžulis, Gintė, Audris
Ketvtd.	12	Anastazas. Abaris, Sklodė, Langynas
Penktd.	13	Benediktas. Basmata, Ilgaudas, Budė
Šeštad.	14	Feliksas. Laimutis, Aukšė, Dabonė

PASTABA: Vardai šviesiomis raidėmis yra katalikiški; gi juodu-kėmis — Lietuviški-tautiški, vyriški ir moteriški. Nauji ir seni dienų vardai: Sekmadienis—Nedėlia; Pirmadienis—Pamedėlis; Antradienis—Utarninkas; Trečiadienis—Sereda; Ketvirtadienis—Ketvergias; Penktadienis—Pėtnyčia; Šeštadienis—Subata.

viną politiką? Toliau paklausu Zosės kodel ji taip duoda daryti, o į pabaigą paklausu "Sandaros" pišorių kodel jie, žinodami kad Vitaitienė pati nemoka rašyt, leidžia savo špaltas teršti kitam jos vardu, drums-

KODEL LAPĖ VADINAMA "GUDRIA"

"Gudrus kaip lapė" yra net patarlė žmonėse, ir lapė skaitoma gudriu žvėreliu. Bet kodel?

Štai viena iš lapės gudrybių: Lapė nujausdama kur esant zuikius, pradeda lūsti komediją: ima ratu vytis pati savo uodegą pagauti ir visai išsivarteluoja, kas patraukia zuikelių nabagėlių atidą ir jie sutupe sau atokiau žiuri, lyg maži vaikai.

Lapė, sukdamasi ir vydam savo uodegą, daro ratą artyn ir artyn prie zuikių, ir tada staiga permainsavo komediją ir puolasi į zuikius, kurie pabėgti ir nespėja.

Jau PRASIDEDA!

APYSAKA

MERUNAS

Juodo Karžygio Sunus

Dabar yra pats geriausias laikas išrašyti "Dirvą" 1933 metams savo giminėms ir draugams nežiurint kur jie gyvena. "Dirva" linksmis juos per visą metą, o jums pigiau kaštuos negu duodant kokią kitą dovaną. Dar ir todėl svarbu išrašyti "Dirvą" kadangi joje su pradžia 1933 metų pradės eiti įdomi ir niekad mūsų literaturoje nepajudinta tos rusės Istoriska Apysaka "MERUNAS,

JUODO KARŽYGIO SUNUS". Kurie iki šiol "Dirvą" prenumeravot, apie tai jau žinot, bet mes norime kad jūs patiektumet progą kuodidesniam skaičiui Lietuvių tą svarbų dalyką perskaityti. "MERUNAS" tęsis "Dirvoje" apie porą metų. Taipgi prašome pagalvoti apie atnaujinimą savo prenumeratų ir tų jūsų giminių kuriems iki šiol buvot "Dirvą" išrašę. Jeigu neišgalit metams, prišiuskit tik už pusę metų.

PRIMAMA LIETUVOS BONŲ KUPONAI 1933 METŲ

"DIRVA"

6820 Superior Ave.

Cleveland, O.

PAJAVONYS

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

(Pabaiga iš pereito nr.)

Puzinų koplyčia

Eilėraštyje minima "rytų šalyje Puzinų koplyčia" buvo aštuonkampė, murinė, iš lauko pusės apibaltinta. Viduryje buvo altorius, po lentinam grindim išmūrytas rusys, kurin kitados Puzinai laidodavę savo šeimos narius. Mano močiutė atmena kai atlydėjo iš kur tai labai toli, — nes jau tuo laiku jie buvo išvykę ir kitur apsigyvenę, — panele Puzinaitę palaidoję. Neuzilgo laiko atlydėjo ir Puziną. Puzino grabas buvęs taip patlus jog negalėjo per duris koplyčion įnešti ir prisiejo atverijos išimti.

Koplyčios išlaukinę pusę, abiejose durų šalyse, buvo įmūrytos pilko marmuro lentos su išpjautais užrašais. Užrašai nuo oro atmainų tiek pagadinti jog negalima įskaityti. Nekurios lentos nuo sienų atpuolę ir susidaužę. Vienoj lentoj dar buvo žymu skaitlinė iš aštuonioliktos šimtmečio pabaigos ir kita iš 1801 m. Koplyčios vidus buvo betvarkiai priverstas senais lentgaliais ir kitais griozdais.

Apart Puzinų, Pajavonyj ilsisi ir daugiau senovės turčių šeimų. Šiaurinėj darlyj šventoriaus yra du daržukai. Viename, senoviskas rudinis kryžius, parašas neatmenu; kitame granitinis paminklas su angelo statula ant viršaus. Paminklo pavidale parašas išpjautom raidėm: "Galler". Seni žmonės sako buk ten irgi yra išmūrytas rusys ir ilsisi Galiorių šeimos nariai. Nekurie atmena, vaikai būvę, kai, taip pat iš kur tai

PARSIDUODA FARMA
47 akrų farma parsiduoda arba mainymui ant miesto nuosavybės. Tik 35 milės nuo Clevelando, į vakarus, Gera vieta, 12 kambarių namas su miesto parankumais. Yra gasas. Suzinoti pas (2) P. Jasulaitis Melrose 1805W 2151 West 61 Street.

Sutaupysit 20 iki 40%
ant Radio ir Muzikalių Instr. Aukštos rūšies muzikos mokykla. 50c privatinės lekcijos.
HOEDL'S MUSIC HOUSE
7412 St. Clair Ave.

PAJIESKAU draugą Praną Dirvelį, kuris gyveno Chicagoj. Jau antras metas nieko apie jį nežinau. Prašau žinančių parašyti arba lai pats atsišaukia, turiu labai svarbų reikalą.

Pranas Damušis
Liausių k. Kidulių pašto
Šakių apsk. Lithuania

PAJIESKAU Zosės Sekreckaitės-Knizilienės, Laukuvos p. Kudaicių k. Gyvena Pittsburgho apskr. Prašau atsišaukti.
Paulina Labokaitė-Kulbickienė
3302 Woodbridge Avenue
Cleveland, O.

PAJIESKAU Marės Olekaitės, iš Lietuvos paeina Jurgelių kaimo, Pažerių val., Vilkaviškio ap. Apie 12 m. atgal gyveno Brooklyn, N. Y. Kas apie ją žino malonėkite pranešti šiuo adresu:

M. Podolskis
R D No, 1 Hunlocks Creek, Pa.

Aptaisome-Iršame Jusų
SENAS MALDAKNYGES, BIBLIJAS

ir kitas knygas kurių viršeliai apsisinejoja.

F. F. Prihoda Book Binding Co.

Atveškite arba prisiuskite, klauskit kainų.
1714 Woodland Avenue Cleveland, O.

to, atlydėje Galioriutę. Sakos rusys buvo praardytas ir matėsi keli grabai. Kuomet palaidoję panele, tasyk susirinkusius žmones, kaip suagčius taip ir vaikus, gausiai kokia tai saldžia degtine vaišinę.

Kaip Puzinus taip ir Galorius seni žmonės labai dažnai minėjo, garbavojo, bet kas jie toki būvę, kuo atsižymėję neteko patirti. Net neaišku tas ar jie Pajavonio dvarą kada valdė ar kitus dvarus, kurių Pajavonio apielinkėj netruko. Tiek tik apie juos žinoma jog buvo ponai, ir tie, mat, jau seni laikai.

Mažyčiai nameliai

Į šiaurę prie Puzinų koplyčios, nuo senovės, šimtmetinių pušų pavėsyje niukso mažutė grintukė. Kada ir koki tikslu ji buvo pastatyta neteko patirti. Man tiek tėra žinoma kad Lietuvių spaudos uždraudimo laikuose retkarčiais tuose nameliuose buvo galima gauti nusipirkti iš Prūsų atgabentų Lietuviškų maldaknygių, elementorių ir šiaip knygelių. Kas ten tuomi prekiaudavo, ar tu namelių gyventojai ar tik knygnešiai sekmadieniais jų čia atsinešę pardavinėdavo tas buvo nesvarbu žinoti, bi tik gaval ir džiaugkis! Dar ir geriau budavo kad nusipirkai, o nežinai iš ko...

Kaip eilėraštyje minima "radastų krumeliai", rožės, lelijos ir tt., tai nei kiek nėra perdėta, nes Pajavonyje iš man žinomų Lietuvoje bažnytkaimių buvo gražiausias, ypač vasaros laikui. Aplink bažnyčią medžiai, medeliai, krumai, krumečiai, gėlynai ir tt. Eilėrašties tik paliudija jog tas pagražinimas yra buvęs jau iš senų laikų.

Padavimas apie bažnyčios atsiradimą

Apie atsiradimą Pajavonio bažnyčios padavimas yra maždaug tokis: Kada tai, toje vietoje buvęs karalis. Kariavę koks tai karalius su karalene (vyras su savo žmona). Karalius buvęs stambeldis, o jo žmona katalikė. Susirėmė, šioje vietoje karalienės kariumenė galutinai sumušus karaliaus kariumenę. Vieni sako buk ir pats karalius buvęs ten užmuštas, kiti, kad tik pirmas jo pagelbininkas ten gyvastį padėjo ir toj vietoj karalienė pastatė bažnyčią.

Kiek čia yra tiesos nežinia, bet toks padavimas užsilikęs tarp žmonių. Sakoma, senojoj bažnyčioj buvęs koks tai balkis su daugeliu gal svarbių istorinių užrašų. Per atlaidus suvažiavę ponai tankiai susirinkdavę prie minėto balkio ir su žingeidumu skaitydavę, ką tai tarp savęs rimtai besikalbėdami.

Kad ten kada nors įvyko karas, abejonės apie tai bū-

ti negali, nes tą liudija keli užsilikę piliakalniai ir šiaip žymių kuriuos tik kariumenė vartoja (įvairūs sukasinėjimai, pylimai).

Vienas piliakalnis randasi nuo bažnyčios į pietryčius, apskritus, supiltas šale upelio, dauboj. Viršus jo plokščias, kaip ir įdubęs. Vakarinė dalis viršaus supilta gerokai aukščiau ir sudaro kaip briauną, aukštyn išsidavusią.

Daug senų žmonių apie Pajavonį, kaip ir mano diedukai (motinos tėvai), kurie yra gimę ir augę Pajavonio parapijoje, Eglupių k., prie pat Kunigiškių (taip dažnai vadinama Pajavonio bažnytkaimis) pasakodavo kad prie upelio Javonies ir kito kuris ten pat teka pasitaikydavę dažnai atrasti vandenį iš krantų išplautų žmonių kaukolių, rankų ir kitokių kaulų. Taip pat rasdavosi senovės metalinių pinigų ir kitokių senovinių daiktų. Sakoma jog upelis ir kalnas Javonim tapo pavadinti nuo to kad senovės laikuose jų pakrantėse augę daug jėvų medelių.

Padavimai ir liekanos liudija apie buvusius čia praeityje karus. Taip pat neaplenkė šios apielinkės ir paskutinio pasaulinio karo audra. Pasekme to, tapo visiškai sunaikinta čia apipaskota bažnyčia, kurią galima buvo priskaityti prie aplink esančių vienos iš gražiausių: ji patrankų šuvis tapo sulyginta su kalno viršune.

Kun. Senkus savo eilėraštyje sako jog 1863 m. "vėtra sujudino pačius palaidotus kapus" (nes čia įvykė keli susikirtimai tarp reguliarių Rusų armijos ir sukilėlių), bet pastarojo didžiojo karo, ne tik tapo kapai sujudinti, bet, kaip girdėti, daug tapo grabų oran išmesta. Kažin ar pats autorius minėto eilėraščio paliko ramybę savo amžino atilsio vietoje?

Misviečių piliakalnis

Į šiaurę nuo Pajavonio nelabai toli, Misviečių laukuose, randasi kitas piliakalnis, panašus kaip Pajavonio, taip pat prie upelio. Seni žmonės pasakoją buk viršus jo įdubęs nuo to kad kada tai, Kaukokalnio dvarponiui kas tai prisapnavę ir jis mėginęs piliakalnį atkasti, tikėdamas daug brangenybių jame atrasti. Bet atkasti nesidavė. Girdi, kiek per dieną atkasdavę tiek nakčia vėl užsilivindavę. Per tai ir paliovė kasinėjęs. Prie upelio, tame šone, pirmiau būvęs nedidelis griovelis ir matydavosi plytinė siena. Dabar griovelis užžėlęs žolėmis ir nieko nesimato. Kitą syk, sako, prie jo niekas nakčia negalėdavę prisarti, nes kažin kas nuo jo akmenimis, geležgaliais ar taip kuomi mėtydavę. Dabar jau esą ramu.

Kalniukas nedidelis, gražus, apskritas. 1909 m. pavasarį man teko iš Alvisto einant pro jį praeiti. Pasukau iš kelio ir užėjęs jo viršun, žingsniais kryžiai jo viršų išmatavau ir, tik rodos dviem žingsniais radau skirtumą. Reiškia, iš pietų į šiaurę dviem žingsniais paviršius yra platesnis negu iš rytų į vakarus.

J. Mikolaitis.

"DIRVOS" VAJAUS EIGA

"DIRVA"

6820 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND, OHIO

PADĖKA VAJAUS DARBUOTOJAMS

Brangūs "Dirvos" bendradarbiai, rėmėjai ir skaitytojai: Šiuomi pranešame kad "Dirvos"-Liaudies Triebunos naujų skaitytojų vaju, kuris buvo paskirtas trijų mėnesių laikui, užsibaigė. Bet tas nereiškia kad mes jau perstosim veikę ir platina "Dirvą". Tas buvo išbandymas kaip atsilieps į mūsų paraginimus mūsų skaitytojai ir visuomenė, skaityti ir platinti šį laikraštį. Pasekmės pasirodė labai geros. Nors del blogų laikų mažai buvo prisijūta naujų skaitytojų pluoštais, bet buvo ir tokių, kaip pav. J. A. Urbonas iš Dayton, užrašęs 11 naujų, o daugiausia tai patys skaitytojai išrašė "Dirvą" savo draugams ir giminėms čia ir Lietuvoje. Dikčiai atsišaukė naujų patys išsirašydami "Dirvą".

Tie kurie pastojote "Dirvos" skaitytojais per tą vaju, pilnai tikime kad busite jos rėmėjais ir platintojais. Daugelis iš naujų skaitytojų atsiliepė ir išreiškė savo nuomones, pasakydami kiek "Dirva" yra naudingas laikraštis, kaip tik jie gavo progą su ja susipažinti. Šiuomi išreiškiame ačiū visiems kurie kuo nors prisidėjo padarymui to vajaus daug pasekmingesniu negu mes tikėjome, kadangi dabar yra blogi laikais. Su jusų pagalba ir visuomenės užuojauta gavom didelį burį naujų skaitytojų kaip Amerikoje, Kanadoje taip ir Lietuvoje.

Linksma matyti kad mūsų tautiečiai gyvai atsiliepia į kultūrišką darbą ir matydami kad yra užvestas naudingas darbas stoja į eiles ir padeda varyti tą darbą tolyn. Mes žinom kaip praeityje buvo sunku gyventi be literatūros: negalima buvo paskaityti ir sužinoti, patirti kito minčių. Šiandien tą lengvai galime patirti skaitydami laikraštį arba knygą. O tas viskas labai pigiai apsieina.

Dabar jau ir Lietuviai be laikraščio nenori namuose būti. Kiti turi net po kelis laikraščius. Bet visgi dar yra daug ir tokių kurie joki laikraščio neskaito. Jie turėtų pasistengti užsirašyti "Dirvą". Kurie tokius žinot, paraginkit skaityti, prišukit mums jų antraštas, mes pasiūsim "Dirvą" su pažindinimui.

"Dirvos" knygyne galima gauti visokių naudingų knygų pasiskaitymui. Dabar jos yra žymiai atpigintos ir yra geriausias laikas įsigyti.

Šiam vajui užsibaigus, mes ir toliau varysime darbą "Dirvos" platinimo ir kviečiame jus visus į talką. Už prirašymą naujų skaitytojų bus duodama knygos dovanų, knygas gaus ir patys sau išsirašantieji. Apie tai pranešime savų laikų. Tuogi tarpu nenuleiskite rankų dirbkite "Dirvos" platinimo darbą, o iš to bus mūsų vientaučiams didelė nauda.

Jonas Jarus,
Vajaus Vedėjas,
"Dirvos" Redakcija ir
Administracija.

DABAR ŽMOGUS NEŽINAI KĄ GAUNI, NORS IR SKANAUS

Viena užsienio firma pareiškė kad nori pirkti iš Lietuvos arklų žarnas. Esą užsienyje iš jų daro skanėstus, kurie turi neblogą pasisekimą. Lietuvos pirkliai šiuo pasiūlymu susidomėjo. —"L.U."

FARMA ISSINUOMOJA

11 akrų farma, netoli Clevelando, vakarų pusėj, geras privažiavimas. Yra penki būdiniai. Susižinokit "Dirvoje".

Oskar Gensel

KAPAMS PAMINKLAI
Granito, Marmuro, Bronzos
Kapams akmenys nuo \$15 aukštyn.
17 metų patyrimo. Tūkstančiai patenkintų kostumerių.
6108-12 Lorain Ave.
EVERGREEN 0725 (25)

K. STONIS

Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVISKA VALGYKLA
6824 Superior Ave.
Taipgi užlaikau savą mėsinę
1310 Russell Road

Ofiso Telefonai
MAIN 1773 KENMORE 4740W
P. J. KERŠIS
1414 Standard Bank Bldg.
Baigęs teisių mokslą Cumberland Universitete ir darbuojas su Teisių ofisu advokatų
Collister, Stevens ir
Kurzenberger

Su visais teisių reikalais Lietuvių, Slavų, Lenkų ir Rusų kreipkitės prie mūsų.

J. J. LAZICKAS

JEWELER — RADIOS
6407 Superior Ave.
Prie E. 66th Street
—ENDICOTT 4638—

IGALIOJIMAI

reikalingi Lietuvoje pirkti, pardavimui, valdymui žemių ir kitokio turto.

K. S. Karpavičius

Registruotas Lietuvos
Konsulate Notaras.
Rašykite laiškais arba atsilankykite ypatingai.

"DIRVA"

6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

GLOBUS

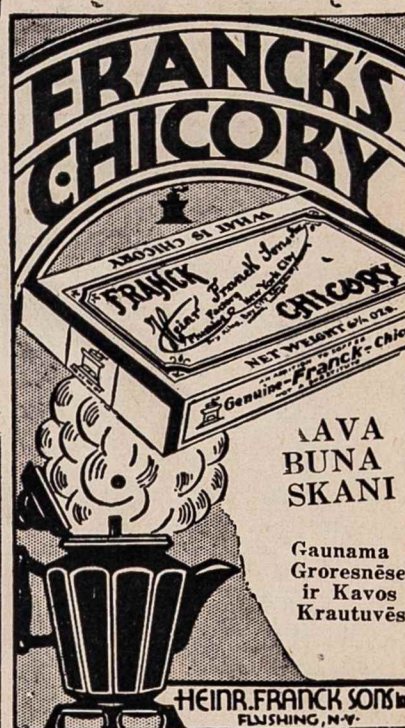
Kiekvienas vyras sutvertas būti laimingas ir jieško sau smagumo. Dauguma žmonių randa laimę apsidėdime. Apsidėdimas yra didžiausia laimė. Koznas žmogus yra laimingas kuris turi gerą draugą, o geriausias draugas yra vyras arba žmona. Mes turime didžiausį surašą ypatų kurios nori rasti sau tinkamą gyvenimo draugą. Daugelis yra turtingos ir yra dori ir tinkami žmonės. Visos informacijos užlaikomos paslaptėje. Kam laukti? Apsivesk ir gyvenk laimingai. Rašyk tuojau dykai informacijų. Pridėk be stampą atsakymui. (2)

"GLOBUS"

Dept. 54-B
382 Bathurst Street
Toronto, Ont. Canada.

ROSEDALE
Dry Cleaning Co.
C. F. PETRAITIS, Prop.
6702 Superior Ave.

HEIMA, FRANK SONS
FLUSHING, N.Y.

AR TURITE PILES?

Jeigu kenčiate nuo PILES, ši KLINIKA jums suteiks pagalbą. Taipgi gydome visas kitas žarnų ligas. HEMORRHOIDS (Piles) gydymas be sugaišimo laiko nuo darbo. Fissure, Fistulae ir Ulcer skauduliai gydomi paprastu Amoulant ofiso metodu.

Už pasitarimą nereikia mokėti. Lenkvos išsimokėjimo išlygos darbo žmonėms. Mes negydome Vėžio Ligos.

RECTAL CLINIC

G. W. Thompson, E. T., 716 Schofield Bldg. E. 9 ir Euclid
Valandos: 11 iki 6. MAIN 8634—Namy GLEN. 6944
Antradieniais ir Penktadieniais vakarais iki 8.

DANTYS IŠTRAUKIAMAI po 50c nuo

visiškai be skausmo

PLATES (gantntuotos tikt) \$15.00

Užpildymai sidabro ar porcelino nuo \$1

(ATSINEŠKIT ŠĮ SKELBIMĄ)

DR. C. KANTER
DENTIST

10415 St. Clair Ave. GLENNVILLE 7352

THE KRAMER & REICH CO.

7402-04 Superior Avenue Kampas Giddings Rd.
SAUSIO APTUŠTINIMO IŠPRADAVIMAS
DABAR PILNAME SMARKUME!

Visi mūsų krautuvėje esanti vyrų ir vaikinių
SIUTAI — OVERKOTAI — SKRYBĖLĖS

ir kiti apsiorengimo reikmenys

TURI BUTI IŠPARDUOTI!

Dabar jums geriausia proga apsipirkti ir sutaupti dolarius.

SILVER'S FLORAL SHOPPE

Tel. ENd. 4932 1308 E. 68th Street

GELES VISOKIEMS REIKALAMS

Randasi Lietuvių Banko Name.

ATSITIKIME MIRTIES, VESTUVIŲ

ir kitokiuose reikaluose kur reikia gėlių, kreipkitės pas savo vientautį Lietuvį.

REIKALAJS VISOKIOS APDRAUDOS

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale bile Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukit mus negu ugniagesius (firemonus).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate
ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

6606 SUPERIOR AVE. HENDERSON 6729

MRS. A. JAKUBS

(A. JAKUBAUSKIENE)

Lithuanian Funeral Home

Visiems Lietuviams norintiems naudoti mūsų kambarius leidžiame dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligo- nių pervedimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina laidojimo visos lėšos \$150 ir aukštyn be apribojimo. Reikal. telefonuokit.
6621 Edna Avenue ENDICOTT 1763

IŠ LIETUVOS

LIETUVA ŽENGIA PRIE PATRIOTIZMO

„Viešpatie! Nusiplausiu rankas ir prieisiu prie Tavo švento altoriaus.“ Šis posakis tinka mums Lietuviams.

Jau, ačiu Dievui, mūsų tauta plaunasi suterštas rankas ir artinasi prie tautiško altoriaus. Musų inteligentija, veikėjai savo raštais ir apsilankymais garbino kitas šalis. Atostogauti važiavo į užsienį.

Tokią baisią klaidą pirmąsias patėmijo žurnalas „Musų Vilnius“ ir didis Vilniaus patriotas Vincas Uždavinis. Tapo surengta trys ekskursijos į okupuotą Lietuvą. Taigi atostogaujanti veikėjai, profesionalai ir valdininkai buvo sutraukti po Vilniaus vėliava ir visi bendrai gavo pamatyti padermakacinę liniją, brangią pavergtą ir Lenko nevidono mindžiojamą Vilnijos žemelę. Gavo pamatyti daugiau Lietuvos kampečių.

Gi savo apsilankymu gavo pamatyti kad Lietuvos kaimas nėra taip tamsus, kad jie gerbia inteligentiją, tik žinoma tą kuri verta gerbti. Ekskursantai visur buvo sutikti žmonių be kepurių, apiberti gelių žiedais ir pavaišinti kaimo skanumynais. Visi ekskursantai patenkinti, ir kuris dar svyravo tautišku, po tokios ekskursijos tas svyravimas pranyko.

Tiems broliams išeiviams kurie svyruoja apie Lietuvą, kuriems ne iš blogos valios apmire tautiškis jausmai, patartina atvykus į tėvynę paprašyti „Musų Vilniaus“ vadų kad jie surengtų ekskursiją. Užtikrinu kad turėsite didelį džiaugsmą, amžiną atminimą, ir savo sielai neišsėmiamą naudą. Jei nori ką mylėti reikia tas pamatyti ir pažinti. Taigi tokia organizacija kaip Vilniui Vaduoti Sąjunga turi būti visomis tautiškomis įiegomis remiama.

P. Kriukelis.

ŽMOGŽUDYSTĖ MAŽOJO LIETUVOJ

Tilžė. — Gruodžio 11 d. Domeikių kaime, Stalupėnų apskrityje, įvyko žiaurus vieno ukininko užpuolimas. Keli banditai užpuolė, visų pirma, ukininko dukterį kuri šerė karves. Keliais šūviais ji buvo nudėta. Iš čia banditai įsibrovė į gyvenamąs namus, nušovė ukininką, kuris buvo tik išlipęs iš lovos. Buvo nušauta taip pat ir ukininko žmona, kuri mėgino pabėgti. Visas

namas buvo bandytų iškratyti, įsiektant paslėpto turto. — „L.A.“

Sovietų-Lenkų Ginčas del Kauno Konferencijos

Maskva. — Sovietų „rojuje“ išleista naujas ukazas: „Kas nedirbs nevalgys“. Jau iš pat pradžių sovietų rojaus kurimo buvo toks patvarkymas, bet tik buržujams. Dabar jau ir proletarijošiams išleista įsakymas kad turi „dirbti arba badu dvesti“.

Tam priežastys yra šios: Didelė stoka maisto, kuri apsireiškė visoje Rusijoje. Antra, tie kurie pradėjo nustoti upo dirbti, turi būti priversti dirbti.

Mat, sovietų carų žadėtos gerovės „penkmetį“ užbaigus nepasirodė ir darbininkai pradeda nerimauti, zuzėti. Vietoj gerovės po „penkmečio“ darbų, prasi-dėjo badas ir vietoj didelių algų darbininkai gauna tik atmetamą po kelis beverčius rublius.

Nuo Sausio 1 d. įvedama nauja maisto kortelių tvarka: jas dalins dirbtuvių komisarai. Kas norės padaryti kokią klastą su maisto kortele, bus baudžiamas mirtimi. Reikia, jeigu vietoj svoro duonos, su ta pačia kortele išgausi du svarus, busi sušaudytas...

Už neateitimą į darbą vieną dieną, gali prarasti darbą, būti išmestas iš gyvenamo buto, atimta teisė važinėti tramvajum ir atimama maisto kortelė...

„Džiaugkis, sovietų rojaus darbininke, savo komunistine tėvyne...“

SUMAŽĖJO KNYGŲ GAMYBA

Kaunas. — Krizis šymet neigiamai paveikė ir knygų gamybą. Per pirmą šių metų pusmetį Lietuvoje išleista 447 paskirais antgalviais knygos, bendro skaičiaus, 1,317,015 egzempliorių. Tuo tarpu pernai tuo pat laiku buvo išleista 579 knygos, kurių skaičius siekė 1,961,537 egzempliorių. Tuo būdu šymet knygų gamyba yra mažesnė už pernykščią 132 knygom arba 644,522 egz.

Kaune šymet knygų išleista ištisa 106 leidinių mažiau, kai kituose miestuose jų leidimas pranešė pernykšči.

Žiurint leidinių kalbos, Lietuvių kalba jų mažiau išėjo 145 kaip pernai, kai kitomis kalbomis jų skaičius žymiai pranešė pernykšči leidimą. — Tsb.

PRIMK KALEDINES DOVANAS NUO „AMERIKOS LIETUVIO“

Kas dabar užsirašys „Amerikos Lietuvių“ metams ir prisišys \$2., tas gaus LAIKRAŠTĮ ir DOVANAI \$2.40 vertės ISTORIJA ŽYMAUSIŲ EUROPOS TAUTŲ KARIAVIŠIŲ SENOVĖJE ir PASAULINĖJ KARĖJ su LIETUVOS KARIUOMENĖS PRIEDU, su ŽEMĖLAPIU, 193 dubultavi puslapiais—pavienia su priedu, 456 puslapiais, 134 paveiksais.

Apie tos knygos vertę daug čia nekalbėsime, tik trumpai pažymėsime, kad iš joje aprašytų kariškų baisių dalykų nepaprastų įspūdžių įysit, daug nežinomų dalykų patirsi. Vien tos knygos padarymas išsavo virš \$2,000.00. Bet norėdami „Amerikos Lietuvių“ išplatinti, atiduosim ją UŽ DYKĄ.

Tačiau jei kas tos knygos nenorėtų, o norėtų laikraštį — reikia prisijust tik \$1.50 ir Amerikos Lietuvių bus siuntinėjamas per ištisus metus. O prie to dar duosim KALEDINIŲ DOVANŲ SIENINĮ KALENDORIŲ 1933 METAMS, su LIETUVIŠKAIŠ MĖNESIAIS IR ŠVENTĖMIS. Kalendaris labai gražus, papuostas BIRUTĖS PAVEIKSLU. Pasiskubinkit.

AMERIKOS LIETUVIS

11 VERNON STREET

WORCESTER, MASS.

KAIP BEGĖDISKAI LENKAI NUŽUDĖ VILNIAUS LIETUVI

„Liet. Aidas“ rašo:

Pavėluotai gauta žinia kad spalio 14 d. Vilniuje buvo sušaudytas energingas Vilniaus krašto Lietuvos Juozas Bakanauskas, iš Molių k., Valkininkų v.

Šių metų pavasarį jis buvo pašauktas atlikti karinę prievolę. Jam bekareiviaujančiam Vilniuje, piktį jo kaimynai nutarė pražudyti jį. Štai Molių sodžiaus jo kaimynė E. Lužytė įskundė Lenkam esą Bakanauskas šnipinėjęs Lietuvos naudai. Lužytės sužadėtinis Lenkas kariškis Levandovskis buktai nuo Bakano atsiuntė tai merginai saldinių ir ant jų saldinių popieriukų prirašė įvairių žinių. Kai tik Lužytė tą siuntinį gavo tuoj perdavė komendantui, o toji savu keliu suareštavo Bakanauską ir užvedė bylą.

Kadangi Lenkų įstatymais šiuo laiku eiliniams mirties bausmės neskiriama, Lenkai kalėjime sėdinčį Bakanauską, judošiškai pakelia į puskarininkius ir teisme pareikalavo mirties bausmės. Karo teismas nutėisė jį mirti, ir negelbėjo net malonės prašymas Lenkijos prezidentui. Spalio 14 d. Juozas Bakanauskas Vilniuje buvo sušaudytas.

Tenka pažymėti kad Lenkams parsidavus Lužytė yra Lietuvos duktė.

Jeigu tie vargšai kurie prekiniiais traukiniais važinėja, parvykdami atgal parsivežtų po keletą šimtų dolarių, o kaip tokių draugų lauktų visoki organizacijų vadai, biznieriiai ir kiti: stotyje pasitiktų, surengtų priėmimą, nežiūrėtų kad ir nuplyšęs. O dabar, kai nuo vagono nulipęs pusgyvis bedarbis parlenda į miestą, paprašo kur vieną kitą naktį pergulėti, klausia ar iš darbo pareini kad suodinas. Pasakių kad ne iš darbo be nuo traukinio, tuoj duris uždaro ir neleidžia į savo namą. Jokios mielaširdystės neparodys.

Jei atėjęs kambario praeis praverus duris turės saujoje gatavai dolarį kad matytų jog turėsi, kuo užimokėti tai su tavim kalbėsi ras tau vietas.

Tai atėjo laikai kad tos pačios darbo klasės žmogus darbininko neatjaucia, net karbis brolis broliui nenori rankos paduoti. Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš Aš Pasakysiu Veltui Kaip Gydyti

KANADOS NAUJIENOS

Po Kanadą Darbo Bieškait

(Taša iš pereito num.)

Tai toks darbininkų likimas Kanadoje, toje „aukso šalyje“, kur Europos agentai vilioja važiuoti, pasakdami apie gerus uždarbius ir puikų gyvenimą. Koks tas gyvenimas „puikus“ patyrėm tie kurie čia atvažiavom. Žmonės irgi vėrtė nedraugiški, be atjautimo, kad kartais kuris kuom ir galėtų paduoti vargšui bedarbiui pagalbos ranką tai šalinasi, sako, tegul storojasi, rupinasi, o turės. Liudna matant žmones tokiais.

Buk šiandien kažin koks bet turėk darbą, buk sveikas, turėk pinigų tai turėsi ir draugų ir patarėjų kiekvienam reikale; tave kožas matys, gerbs. Bet kaip tik nustojo darbo, ekonominiai nusilpnėję, tuomet tavęs niekas nenori matyti, užkalbinti, patarti arba pagelbėti: visi sukasi nuo tavęs, ir lieki žmogus atskirtas nuo visų.

Taigi čia aiškiausias prodymas kad žmonės šiandien tik pinigų tarnauja, jį garbina, daugiau nieko nenori žinoti.

Jeigu tie vargšai kurie prekiniiais traukiniais važinėja, parvykdami atgal parsivežtų po keletą šimtų dolarių, o kaip tokių draugų lauktų visoki organizacijų vadai, biznieriiai ir kiti: stotyje pasitiktų, surengtų priėmimą, nežiūrėtų kad ir nuplyšęs. O dabar, kai nuo vagono nulipęs pusgyvis bedarbis parlenda į miestą, paprašo kur vieną kitą naktį pergulėti, klausia ar iš darbo pareini kad suodinas. Pasakių kad ne iš darbo be nuo traukinio, tuoj duris uždaro ir neleidžia į savo namą. Jokios mielaširdystės neparodys.

Jei atėjęs kambario praeis praverus duris turės saujoje gatavai dolarį kad matytų jog turėsi, kuo užimokėti tai su tavim kalbėsi ras tau vietas.

Tai atėjo laikai kad tos pačios darbo klasės žmogus darbininko neatjaucia, net karbis brolis broliui nenori rankos paduoti.

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

Kur ta žmogiška mielaširdystė, kur vienybė tarp darbininkų? Tai faktai iš

mano paties pergyvenimų esant bedarbių eilėse.

Kodel gi negalima darbininkams ir darbininkėms, ar dar dirbantiems ar bedarbiams, neatsižvelgiant į politinius nusistatymus būti vienas kitam broliu, parodyti užjautimo, paguodos? Jeigu mes vieni kitiems neužjausime, kas paduos mums ranką? Turėči klasė mus nepaguos, i mus neatsižvelgs. Darbininkams, o ypač Lietuviams kur negyventume, Kanadoj ar Suv. Valstijose, reikalinga laikytis vienybės, nesirgti politinėmis bei religijinėmis ligomis, bet stoti vieniems po savo Lietuviška tautine vėliava, kur tik galima vienas kitam paduoti ranką, o bus lengviau pergyventi sunkieji laikai ir vėl visi galėsime linksmai ir draugiškai gyventi.

(Galas)

J. K.

SUTRUMPINTA KELIONĖ I LIETUVĄ

Tulas laikas atgal North German Lloyd linija laike pietų vaishio Lietuvių agentų burelį, kurie yra nariais Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos. Pietus įvykė laive COLUMBUS. Tarp dalyvių buvo šios Sąjungos prezidentas J. Ambraziejus, sekretorius E. Rudnikas ir iždininkas A. S. Trečiokas. North German Lloyd Linija reprezentavo Agenturų departamentą manadžeris p. Pieper ir Lietuvių departamento vedėjas p. Podlesski.

Ponas Ambraziejus pasakė kalbą išgirdamas Lloyd linijos patarnavimą, taipgi ir p. Rudnikas ir kiti nariai gyrė puikų patarnavimą ir šios linijos teikiamą agentams kooperaciją. Laikė šių pietų Lloyd linijos reprezentantai painformavo Sąjungos narius kad p. Podlesski (vedėjas Lietuvių skrybių) bus siunčiamas į Europą aprupinimui pagreitintim pervežimo Lietuvių pasažierių. Taigi p. Podlesski, kuris dabar neseniai grįžo iš Europos, raportavo kad Lietuviai keleiviai keliaujanti North German Lloyd greičiausiais garlaiviais BREMEN ir EUROPA bus sukiti linijos atstovų Lietuvių Brene-ne ir tuojau išvežti ekspresiniu traukiniu į Berliną, iš kur jie gaus parankų tiesioginiu traukiniu nuvažiavimą į Kauną ir Klaipėdą. Sulyg šios kelionės tvarkos Lietuviai keleiviai pasieks savo namus tėvyneje ir savaite laiko nuo išvykimo iš New Yorko uosto.

Nereikalinga nei sakyti kad patarnavimas garlaivuose BREMEN ir EUROPA kaip lygiai ir kituose šios linijos garlaivuose, yra kuopikliausias ir kas tik keliauja per juras ios linijos aptarnavimu kiekvienas sudaro sau tokią kelionę kurią su malonumu galės prisiminti visą savo gyvenimą.

BREMEN EUROPA
Greičiausi garlaiviai ant vandens. 7 dienos i LIETUVĄ
Puikus gelžkelių susisieki-mas iš BREMERHAVER i LIETUVĄ.
Informacijų kreipkitės: 1119 Euclid Ave. Cleveland

NORTH GERMAN LLOYD

M. Loewenthal, M.D. Specialistas

NERVŲ IR VIDURIŲ LIGOS
Reumatizmas, Skilvio ir vidurių ligos
Lytiskos Vyru ir Moterų ligos.
6007 Euclid Avenue
Kasdien nuo 11 iki 5 po pietų.
Sekmadieniais susitarus.

Visas Pasaulis linkęs prie

NEW Gillette BLADES

DĖ SAVO DARBININ-RICHMAN BROS. IVE KAMS SENATVĖS FONDA

Richman Brother Foundation — tai nuolatinė institucija apsaugai senatvei atėjus, ligai arba susižeidimui darbininkų dirbančių Richman Brothers Company, vyriškų rubų išdirbėjų. Ta Fondacija tapo inkorporuota Columbus, Ohio. Tai yra asmeniška dovana nuo trijų Richman Brothers (Nathan G., Charles L., ir Henry C. Richman) dirbančiams ir dirbusiems šiai kompanijai kuriems galėtų pasitaikyti nelaimė kurios patys darbininkai negali sukontroliuoti.

Kas tik dirbo 12 mėnesių ar daugiau šiai kompanijai, nežiurint kokį darbą, bus skaitomas šios kompanijos darbininku.

Globėjų Taryba bus puskirta iš Richman Brothers Company viršininkų ir darbininkų, kurie tarnaus be užmokėsio, sužiurėjimui šios fondacijos.

Aiškindamas tikslą įsteigimo šito naudingo dalyko ir kas prie to prižadė, Nathan G. Richman, seniausias iš trijų Richman Brothers sako: „per suvirš pusę imto metų, mano tėvas, mano broliai ir aš subudavome organizaciją iš vyrų ir moterų kurių ypatinga gerovė mums visada buvo prie širdies. Neturėdami savo vaikų, mes savo organizaciją skaitėme savo šeima. Ir mums buvo nemalonu žiūrėti kaip pereitais keliais metais vyrai ir moterys kurie su mumis dirbo per eilę metų, pernešė ligas, arba nuseno arba kitokių nelaimių buvo patikti. Mes daugelį

Nathan G. Richman

jų gelbėjom, bet dabar sumanėm paklikti nuolatinį fondą aprupinimui jų kada jau mūsų neliks. Taigi mes įsteigiamie Richman Brothers Foundation palaikymui mūsų darbo gyvu ateityje.“

DANTŲ NAUJIENOS
Apsipažinimui su Lietuvos Clevelando gyventojais Dr. Jos. Roth po antrąsio E. 82nd ir Wade Park ave. padarys Lietuviams geriausią dantų darbą už minimum kainą. Ofisas atdaras kasdien nuo 9 ryto iki 8 vakare, taip kad žmonės ir dirbant dienomis gali atėiti ir gauti patarnavimą vakarais.

Garantuotas BESKAUSMIS \$1.00
IŠTRAUKIMAS DANTŲ

PLATES garantuotis tikti \$12.50
ir išrodys natūraliai. Nuo

Užpildymai ir Dantų nvualymas \$1.00

DR. JOS. ROTH
DENTIST

Cor. E. 82nd St. and Wade Park Ave.
ATDARA KASDIEN 9 ryto iki 8 vak. Cedar 4221

NIKODEMAS A. WILKELIS

(Neverauskas)

Licensed Funeral Director

Visiems gerai žinomas jaunas Lietuvis atidarė savo modernią laidotuvių vietą.

WILKELIS FUNERAL HOME

6522 Superior Avenue

KAS GIRDĖT CLEVELANDE-APIELINKĖSE

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENDICOTT 4486—Atdara vakarais

Dr. Basanavičiaus Biustas jau Clevelande

Štai svarbi naujiena visiems Clevelandiečiams! Dr. Jono Basanavičiaus biustas (stovyla) Sausio 5 d. jau atvežtas į Clevelandą. Tas biustas bus pastatytas Lietuvių Darželyje ateinantį pavasarį, kada bus formalis Darželio atidarymas. Jau vedama pasitarimas su Lietuvos Ministeriu gerb. B. K. Balučiui apie jo atsilankymą atidarymui Darželio ir su miesto valdyba apie prisiruošimus darbui.

Apie biusto atvežimą į Ameriką kitame numeryje bus parašyta plačiau.

DIDELIS GREIČIAUS KONCERTAS

Didelis Vinco Greičiaus 20 metų darbuotės koncertas jau įvyks trumpu laiku. Dainininkai ir muzikantai ruošiasi su solais, duetais, trio ir kvartetais. Ant kiek galima, bus pakeičta naujos muzikos, kaip dainų taip ir instrumentales. Programo išpildytojų eilėje bus gabios vietinės muzikales jiegos, todėl galima tikėtis ko nors nepaprasto. Apart mėgiamų mūsų kompozitorių dainų bus sudainuota keletas V. Greičiaus dainų, kurios dar tik rankraštyje. Abelnai, bus lengvesnio ir rimto turinio numerų programė. Žodžiu, jei tik dalyvių sveikata ir oras pavyls, šis koncertas bus publikos ilgai minimas.

Po programo bus šokiai prie Luizos orkestro, kur ineis ir "Prize Waltz". Neužmirškite sekmadienio, Sausio 15 d., ir Lietuvių salės. Rep.

ISMUSĖ langa. Naktį į šeštadienį prieš naujus metus nežinomas plėšikas ismusė Brazilų rubsiuvyklos priešininką langą ir pasigriebęs iš lango žieminių plovėjų pabėgo. Matyt žmogui labai reikėjo.

LIET. DEM. KLUBO nauja valdyba. Gruodžio 29 d. įvyko susirinkimas Liet. Demokratų Klubo. Tarp kitko išrinkta valdyba 1933 metams. Jon inaina: Jonas DeRighter — Prez. Chester Zuris — I Vice Prez. P. P. Muliolis — II V. Prez. J. Verbela — III V. Prez. S. G. Laučis — Sekr. A. M. Praškevičius — Ižd. J. Urbšaitis, J. Debesis — Iždo Globėjai. Ch. Praškevičius — Maršalka.

Klubo Tarybon išrinkta šie 12 narių: Ona Mihelichienė, K. S. Karpavičius, P. V. Česnulis, Jonas Jarus, Ant. Montville, P. A. Šukys, Dr. J. T. Vitkus, N. Wilkelis, Jonas Žauninis, F. J. Zuris, K. Taraskevičia, A. Grigienė. Reiktų kad nauja Klubo valdyba būtų veiklesnė. Šiatai kitų tautų žmonių gauna miesto ir apskrities darbus, dabar kada valdžios mainesi, o ar gaus nors kokią vietelę nors vienas Lietuvis? Rep.

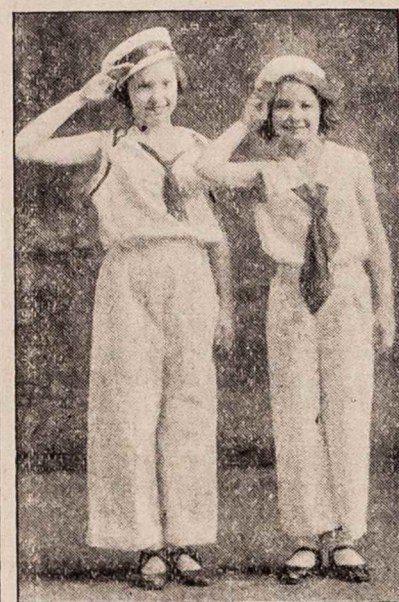
VIESA PADEKA. Šiuomi išreiškė savo širdingiausią ačiū visiems kurie taip skaitlingai atsilankė šermenyse mirusios mano mylimos žmonos Kastancijos. Niekados nesitikėjau kad bučiau turėjęs tiek daug užuojautos ir simpatingumo nuo savo giminių, draugų, paštamtų ir šiaip Lietuvių. Podraug ištariu ačiū Kun. Zaikauskui už patarnavimą jai prieš mirtį, ačiū groborei A. Jakubauskienei už prielankų ir malonų patarnavimą, kuri velionės kuną praleido į gelžkelio stotį. Tikėtai vienas klebonas, Kun. Vilkutaitis, atsisakė ateiti į mano namus atlaikyti maldas kaip katalikiškas tikėjimas reikalauja, nežiurint mano prašymo. Vietoj Kun. Vilkutaičio pribuvo Collinwoodo klebonas Kun. A. Karužis, kuris atliko apeigas ir pasakė gražų pamokslą. Už tai ištariu jam širdingiausią ačiū.

Dar kartą ačiū visiems, ir tiems kurie dalyvavo laidotuvsės Shamokin, Pa., kur velionė buvo palaidota Gruodžio 10 d. iš šv. Mykolo Lietuvių bažnyčios, klepono Kun. S. Duobinio patarnavimu.

Kaj. Čirvinskas.

Lietuviški Radio Programai

Sekmdieniais, 1:30 val. po pietų iš WJAY.

Šiandvi jaunos mergaitės yra M. Šeštokiūtė ir M. Feldcamp. Jcdvi dalyvaus kaip šokikės V. Greičiaus 20 metų darbuotės koncerte, Sausio 15 d. Lietuvių salėje.

TRUMPOS ZINELĖS

PIRMUTINIS 1933 metais gimęs kūdikis Clevelande buvo berniukas. Gimė miesto ligoninėje 15 minutų po 12, tik užstojus naujam metų. Jis yra sunus. George Stinelli.

SLA. balius. Nors ir vėlai, vistiek atsilankiau SLA. 14 ir 339 kp. bendrame baliuje Gruodžio 31 d. Lietuvių salėje. Atrodė kad buvo dailus būrelis organizacijai atjauniančių Lietuvių, tarp visų matėsi ir keletas profesionalų. Prie progos gavau susipažinti su nauju Clevelando Lietuvių daktaru, F. M. Lait (Matulaičiu), kurs dar neseniai čia apsigyveno. Dr. Lait yra linksmo būdo žmogus ir geras Lietuvis, tai ir Lietuviams reiktų jį paremti kreipiantis su savo ligomis.

MIESTO majoras Miller pareiškė kad nuo naujų metų visiems miesto darbininkams numuš algas, prie to dar tie kurie uždirba virš \$75 į mėnesį visi turės imti 26 dienas atostogų be užmokesčio, taip kad visiems per metą išeis darbo po 5 dienas į savaitę. Miller ir sau sumažino algą 15 nuos.

NAUJŲ Metų dieną po pietų buvo pirmutinis Lietuviškas radio programos po vadovystės Clev. Liet. Vairbos Buto. Programą atidarė K. S. Karpavičius, pasakydamas labai pritingą kalbą, toliau perstatė kitus Vairbos Buto narius, P. P. Muliolį, kuris pasakė gražią kalbą, ir paskiau programą vesti perstatė Adv. P. V. Česnuli. Prie viso programo tiek turiu pastebėti kad buvo per daug muzikos o per mažai dainų, nes visa pusvalandį laiko vos viena mergelė padainavo dvi trumpas dainas. Lietuviai labai myli liaudies daineles ir mes Clevelande turime gana talentingo jaunimo, tik reikia juos prikvieisti prie programos prisidėti. Jonas Jarus.

LIET. VYČIŲ S. D. 25 kp. valdyba 1933 metams: Walter Krasauskas — Pirm. Pranas Mačėnas — V. Pirm. Adele Rakauskas — Rašt. Marė Jaudėgiūtė, Pagelb. Alvina Salasevičiūtė — F. R. Agnes Kever — Pagelb. Jurgis Kuzas — Ižd. Petras Luiza ir Jurgis Traskauskas — globėjai. Jonas Vitkauskas ir Albert Wilkelis — maršalkos.

KLINIKA. Kuriems yra reikalinga, kreipkitės į George W. Thompson Rectal Kliniką. Jis specializuoja tiksliai ant žarnų ligų. Naudoja vėliausius elektrinius metodus gydymui ir gydančis nereikia sugaisti nuo darbo. Toje klinikoje už gydymą nereikia mokėti iškalno, bet dalimis. Jeigu kas nedirba, galima susitarti išsimokėti visai prieinamai. Kaštai visiems neaukšti.

The George W. Thompson Rectal Clinic randasi 716 Scofield Bldg., prie Euclid ir E. 9th St. Main 8634. Ofisas atdaras nuo 2 iki 5 po pietų.

KNYGA "Klajunas" jau gatava. Kurie užsiprenumeravote galit ateit ir atsiimti.

DENTISTAS kur kainos žemos. Nėra reikalo mokėti už dantų darbą brangiai. Dr. C. Kanter, 10415 St. Clair ave., atliks jums garantuotą darbą už prieinamas kainas. Dantis ištraukia visai be skausmo už 50s. Sidabru ir porcelinu užpildo tik už \$1; visas darbas garantuotas ir išrodo naturalus. Kaštai už gerai pritaikytus visą eilę dantų tik 615. Geriausios plates už tik \$25. Dr. C. Kanter's ofisas randasi patogiai, 10415 St. Clair ave. At-daras ir vakarais. Telefonas GLenville 7352 susitarimui.

GAVO

Pinigus Lietuvoje, siųstus per "Dirvą" šios ypatos:

Marė Bubniūtė	 Lt. 100
Marijona Tiškeienė	 120
Antanas Mačys	 500
Ignas Rusteika	 60
Jieva Giedraitienė	 50
Jieva Juostaitytė	 190
Antanina Gedvilienė	 100
Dr. Jonas Šliupas	 120

Kreipkitės vėl:

"Dirvos" Agentura

Tel. Endicott 1378

Dr. S. T. TAMOŠAITIS (THOMAS)

LIETUVIS DENTISTAS

6902 Superior Ave.

Skersai gatvės nuo Lietuvių Salės.

SARPALIUS IMSIS

Šio penktadienio vakare, Sausio 6 d., miesto auditorijoje atsisib didelės imtynės, kuriose dalyvaus kelios poros intikų. Jų tarpe imsis Karolis Sarpalius su Katan. Jim London, dabartinis čempionas, imsis su McMillen.

HEnd. 8442

F. M. LAIT, M.D.

LIETUVIS GYDYTOJAS

6040 Superior Ave.

Ofiso valandos: 12 iki 2 6 iki 8 vakare.

PARSIDUODA NAMAI

Ant E. 79 St., kampas Cornelia ave, 2 šeimynų namai, 2 krautuvės ir garadzius; tinka kepėjui arba mėsinyčiai. Pigiai arba galima mainyti į pavienį namą. Smulkmenų klauskit pas Zimmerman, 11717 St. Clair ave. 9 iki 11 ryto.

EKSTRA!

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBAS

rengia didelį ir smagų

Balių ir Card Party

ŠEŠTADIENI, SAUSIO-JAN. 7 D.

LIETUVIŲ SALĖJE

6835 Superior Ave.

Pradžia nuo 8 val.

Ižanga tik 25c. visiems.

Gera Muzika.

Kviečiame visus vietas Lietuvius į šį linksmą vakarą, kur galėsit visi pasišokti ir pasilinksminėti; kurie nešokat galėsit smarkiai pasikortuoti su gerais kortininkais. Kviečiame Demokratus ir ne-dekomratus, Klubo narius ir nenarius — vietas ir gerų laikų užteks visiems. Komisija.

AR NORIT SVEIKATOS?

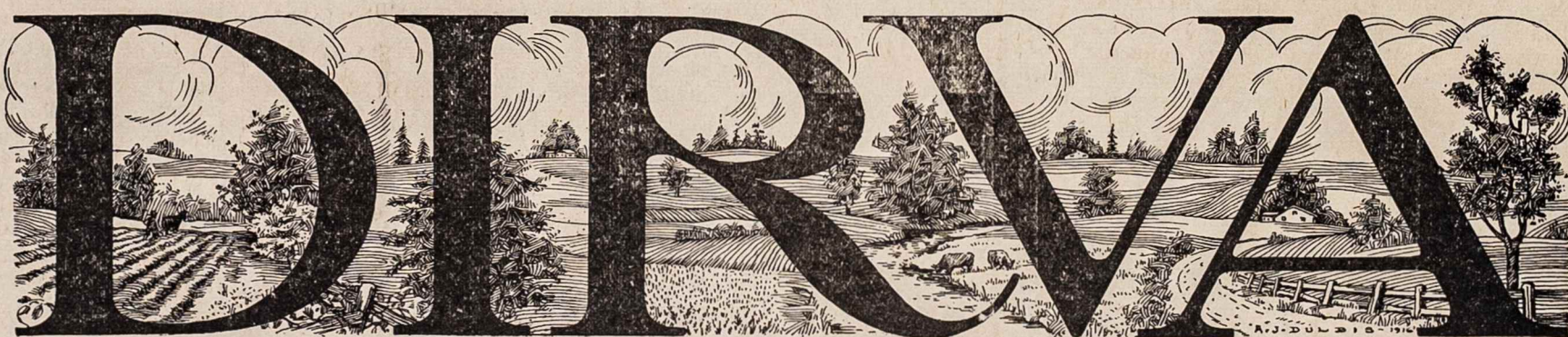
Ligos kaip galvos skaudėjimas, sinus, akių, ausų, nosių, veido (paralizis, skausmai, etc.), gelklės, kvėpavimo, širdies (jaunų ir senų), plaučių, kepenų (Gall stones, ulcers etc.), skilvio (jvairių rūšių), pancrea, inkstų (užsienėjusi Bright liga, etc.), žarnų (užkietėjimas, diarrhea, appendix, ulcer, etc.) pelviškos (moterų ligos), kojų (sciatic, neuritis ir kiti skausmai) pagydyta arba gydoma mano sveikatos patarnavimu kokį aš suteikiu. Nereikia jums sirgti kuomet galima atgauti pastovią sveikatą. Greita pagalba gaunama daugelyje atvejų. Pasitarimas dykai. Jeigu negaliu žmogui pagelbėti aš tą pasakau. Kainos prieinamos. Einu į namus ant pašaukimo.

DR. VINCENT C. THOMAS, Chiropractor
823 Prospect Avenue, 4-tas aukštas Cleveland, Ohio

DABAR PATS LAIKAS!

RENGKITES SKAITYTI 1933 M. CLEVELANDO SAVAITRASTĮ

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

SU NO.

RENGKITES PRADĖTI SKAITYTI "Dirvą" su No. 1

1933 metų. Su

1

tuo numeriu pradės "Dirvoje" eiti K. S. Karpavičiaus Istoriska Apysaka **MERUNAS JUODO KARŽYGIO SUNUS.** Skaitymo bus dvejetui metų. Išrašykite "Dirvą" saviškiams, kalbinkit savo draugus ją skaityti, ir kurių prenumerata pasibaigė, pasistengkit atnaujinti savo prenumeratas. Kurie buvot paraginti, o neatsiliepsit, jums tolesnis siuntinėjimas "Dirvos" bus sulaikytas. Prisiųskit laišką \$1 už 1/2 metų.

KAINUOJA METAMS

Galima išsirašyti tik pusei metų
Pusei metų — Pusė kainos

AMERIKOJE	- - -	\$2.00
KANADOJE	- - -	\$2.50
LIETUVOJE	ir kitur	\$3.00

"DIRVA" DABAR YRA PIGIAUSIAS DARBININKO PASILINKSMINIMAS, KADA VISOKIEMS KITIEMS PASILINKSMINIMAMS PINIGŲ METYT NĖRA.

PRIMAMA LIETUVOS BONŲ KUPONAI 1933 METŲ